

AVRUPA
KOMİSYONU

Brüksel, 11.12.2019
Komisyon (2019) 640 son

**KOMİSYONDAN; AVRUPA PARLAMENTOSUNA, AVRUPA KONSEYİNE, KONSEYE,
AVRUPAEKONOMİK VE SOSYAL KOMİTESİNE VE BÖLGELER KOMİTESİNE BİLDİRİM**

Avrupa Yeşil Mutabakatı

TR

TR

1. GİRİŞ - ACİL BİR ZORLUĞU EŞSİZ BİR FIRSATA DÖNÜŞTÜRMEK

Bu bildirim, Avrupa Birliği (AB) ve vatandaşları için Avrupa Yeşil Mutabakatını ortaya koymaktadır. Bu mutabakat, Komisyonun, bu neslin belirleyici görevi olan iklim ve çevre ile ilgili zorluklarla mücadele etme kararlılığını tekrar belirlemektedir. Atmosfer ısınıyor ve iklim her geçen yıl değişiyor. Gezegendeki sekiz milyon türden bir milyonu kaybolma riskiyle karşı karşıya. Ormanlar ve okyanuslar kirleniyor ve yok ediliyor¹.

Avrupa Yeşil Mutabakatı bu zorluklara bir yanittir. **AB'yi, 2050 yılında net sera gazı emisyonlarının olmadığı ve ekonomik büyümenin kaynak kullanımından ayrıştırıldığı, modern, kaynakları verimli kullanan ve rekabetçi bir ekonomiye sahip, adil ve müreffeh bir topluma dönüştürmeyi amaçlayan yeni bir büyüme stratejisidir.**

AB doğal sermayesini geliştirmeyi ve vatandaşların sağlığı ve refahını çevresel risk ve etkilerden korumayı da amaçlamaktadır. Bununla birlikte böyle bir geçiş, **adil ve kapsayıcı** olmalıdır. Bu geçiş insanları ilk sıraya koymalı, en büyük zorluklarla karşı karşıya gelecek bölgelere, endüstrilere ve işçilere dikkat etmelidir. Bu Mutabakat önemli değişimlere sebep olacağından, politikaların işe yaraması ve kabul görmesi bakımından halkın aktif katılımı ve geçiş sürecine güvenmesi son derece önemlidir. Ulusal ve bölgesel çapta, yerel yönetimleri, sivil toplumu, endüstriyi ve toplumun her kesiminden vatandaşları bir araya getirerek AB kurumları ve danışma organlarıyla daha yakından çalışmalarına imkân sağlayacak yeni bir anlaşmaya ihtiyaç vardır.

AB, ekonomisini ve toplumunu dönüştürerek daha sürdürülebilir bir yola yönlendirebilecek kolektif bir yeteneğe sahiptir. İklim ve çevresel önlemler, tüketicinin korunması ve işçi hakları konularında küresel bir lider olarak güçlü yönlerini geliştirebilir. Emisyonlarda ek azaltımlar sağlamak zorlu bir iştir. Özel sermayeyi, iklimsel ve çevresel eylemlere yönlendirirken sürdürülebilirlikten uzak uygulamalardan kaçınmak, çok büyük çapta bir kamu yatırımı ve daha fazla çaba gerektiren bir iştir. Sürdürülebilir çözümleri destekleyen tutarlı bir finansal sistem oluşturmaya yönelik uluslararası çabaların koordinasyonunda AB, öncü rol oynamalıdır. Bu peşin yatırımlar aynı zamanda, **Avrupa'nın, sürdürülebilir ve kapsayıcı büyümeye giden yeni yola sebatla girmesini teşvik edecek bir fırsattır.** Avrupa Yeşil Mutabakatı, tüm sektörlerde geçişi hızlandıracak ve destekleyecektir.

Yeşil Mutabakatın çevresel hedeflerini Avrupa, tek başına hareket ederek gerçekleştiremez. İklim değişikliği ile biyo-çeşitliliğin itici güçleri küresel olup ulusal sınırlarla sınırlı değildir. AB, komşularını ve ortaklarını, sürdürülebilir bir yola doğru kendisine katılmaları için harekete geçirmek amacıyla nüfuzunu, uzmanlığını ve mali kaynaklarını kullanabilir. AB, uluslararası çalışmalarda öncülüğüne devam edecek olup kendisiyle hemfikir olanlarla ittifaklar kurmak istemektedir. Ayrıca, başkaları harekete geçmeye isteksiz olduğunda bile arz güvenliğini ve rekabet gücünü devam ettirme ihtiyacının farkındadır.

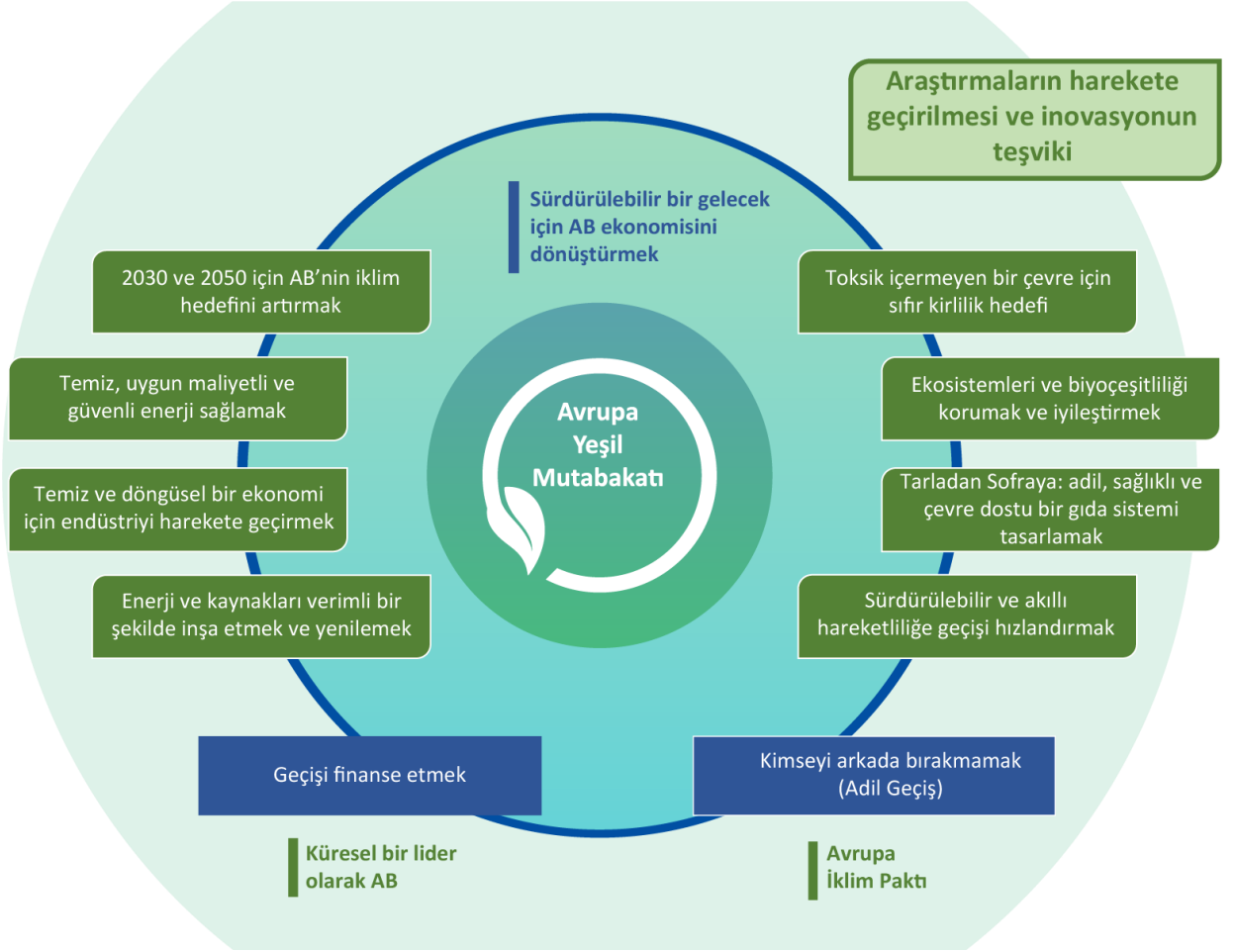
Bu bildirim, **Avrupa Yeşil Mutabakatının gerçekleştirilmesi için gerekli kilit politikaları ve tedbirleri içeren başlangıç yol haritasını** sunmaktadır. İhtiyaçlar değiştikçe ve atılacak politik adımlar ortaya kondukça güncellenecektir. Tüm AB eylemleri ve politikaları, Avrupa Yeşil Mutabakatı hedeflerine katkıda bulunmalıdır. Zorluklar karmaşık ve birbiriyle bağlantılıdır. Atılacak politik adımların cesur ve kapsamlı olması gerekmektedir birlikte sağlığa, yaşam kalitesine, dayanıklılığa ve rekabetçiliğe yönelik faydaları en üst seviyeye çıkarma amacı taşınmalıdır. Tüm politika alanları arasındaki mevcut sinerjileri kullanabilmek için yoğun bir koordinasyon gerektirecektir².

¹ Kaynaklar: (i) Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli (IPCC): 1.5°C'lik küresel ısınmanın etkilerine ilişkin özel rapor; (ii) Biyoçeşitlilik ve Ekosistem Hizmetlerine İlişkin Hükümetlerarası Bilim-Politika Platformu: Biyoçeşitlilik ve ekosistem hizmetlerine ilişkin 2019 Küresel değerlendirme raporu; (iii) Uluslararası Kaynak Paneli: Küresel Kaynaklar Görünümü 2019: İstedığımız Gelecek İçin Doğal Kaynaklar; (iv) Avrupa Çevre Ajansı: Avrupa çevresi — mevcut durum ve genel görünüm 2020: sürdürülebilir bir Avrupa'ya geçiş için bilgi

² 2020 Avrupa çevresinin bulguları doğrultusunda- durum ve görünüm 2020: sürdürülebilir bir Avrupa'ya geçiş için bilgi (Avrupa Çevre Ajansı).

Yeşil Mutabakat, bu Komisyon'un Birleşmiş Milletler 2030 Ajandasını ve sürdürülebilir kalkınma hedeflerini³ uygulama stratejisinin ve Başkan von der Leyen'in politika esaslarında⁴ belirtilen diğer öncelikli alanların ayrılmaz bir parçasıdır. Yeşil Mutabakat kapsamında Komisyon, Birleşmiş Milletler'in sürdürülebilir kalkınma hedeflerini entegre etmek, sürdürülebilirliği ve vatandaşların refahını ekonomik politikanın merkezine ve sürdürülebilir kalkınma hedeflerini AB'nin politika oluşturma ve eylemlerinin temeline yerleştirmek amacıyla, Avrupa Sömestiri makroekonomik koordinasyon sürecini yeniden odaklayacaktır.

Aşağıdaki şekil Yeşil Mutabakatın farklı unsurlarını göstermektedir.

Resim 1: Avrupa Yeşil Mutabakatı

³ <https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld>.

⁴ Yeni seçilen Başkan Ursula von der Leyen'in Politika Esasları için bkz: https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/political-guidelines-next-commission_en.pdf

2. SÜRDÜRÜLEBİLİR BİR GELECEK İÇİN AB EKONOMİSİNİ DÖNÜŞTÜRMEK

2.1. Derinden dönüşüm sağlayan politikalar tasarlamak

Avrupa Yeşil Mutabakatı'nın gerçekleştirilmesi için ekonomi, endüstri, üretim ve tüketim, geniş-ölçekte altyapı, ulaşım, gıda ve tarım, inşaat, vergilendirme, toplumsal fayda gibi alanlardaki temiz enerji arzına ilişkin politikaların tekrar gözden geçirilmesi gerekmektedir. Bu hedeflere ulaşmak için doğal ekosistemlerin korunması ve eski haline getirilmesine, kaynakların sürdürülebilir kullanımına ve insan sağlığının iyileştirilmesine verilen değerin artırılması esastır. Dönüşümsel değişime en ihtiyaç duyulan yer burasıdır ve AB ekonomisine, toplumuna ve doğal çevreye potansiyel olarak en faydalı olacak alanlar bunlardır. Bununla birlikte AB, gerekli dijital dönüşümü ve araçları teşvik ederek bunlara yatırım yapmalıdır; çünkü değişimin esas sağlayıcıları bunlardır.

Tüm bu eylem alanları birbirleriyle güçlü şekilde bağlantılı ve birbirini destekler nitelikte olsa da ekonomik, çevresel ve toplumsal hedefler arasında potansiyel ödünleşmeler söz konusu olduğu durumlarda büyük itina gösterilmesi gerekecektir. Yeşil Mutabakat; düzenleme ve standardizasyon, yatırım ve inovasyon, ulusal reformlar, toplumsal ortaklarla diyalog ve uluslararası iş birlikleri gibi politika kaldıraçlarından tutarlı bir şekilde faydalanacaktır. Avrupa Sosyal Haklar Sütunu, kimsenin geride kalmamasını sağlamak için eylemlerin uygulanmasında rehberlik edecektir.

Avrupa Yeşil Mutabakatı'nın hedeflerine ulaşması için yeni tedbirler tek başına yeterli olmayacaktır. Yeni girişimlerin yanı sıra Komisyon, AB'nin Yeşil Mutabakat ile ilgili mevcut mevzuat ve politikaların yürürlüğe sokulmasını ve etkin şekilde uygulamaya geçirilmesini sağlamaya yönelik çalışmalarını hızlandırmak amacıyla Üye Devletlerle birlikte çalışacaktır.

2.1.1. 2030 ve 2050 için AB'nin iklim hedefini artırmak

Komisyon, 2050 yılına kadar iklim nötr olma hedefine nasıl ulaşılabacağına dair net bir vizyon ortaya koymuştur⁵. Bu vizyon, AB'nin Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi'ne 2020 yılı başlarında sunacağı uzun vadeli stratejinin temelini oluşturmalıdır. Etkin ve adil bir geçişin koşullarını açıkça ortaya koymak, yatırımcılar için öngörülebilirlik sağlamak ve geçişin geri döndürülemez olmasını sağlamak için **Komisyon, Mart 2020'ye kadar Avrupa'nın ilk 'İklim Yasası'nı teklif edecektir.** Bu, 2050 iklim nötr hedefinin mevzuatta yer almasını sağlayacaktır. İklim Yasası aynı zamanda tüm AB politikalarının iklim nötr hedefine katkıda bulunmasını ve tüm sektörlerin üzerlerine düşen rolü oynamasını sağlayacaktır.

AB, iklim nötr hedefine ulaşmak amacıyla ekonomiyi modernize etmeye ve dönüştürmeye şimdiden başlamıştır. 1990 ile 2010 yılları arasında ekonomi %61 büyürken, AB sera gazı emisyonlarını %23 azaltmıştır. Ancak mevcut politikalarla sera gazı emisyonlarında 2050 yılına kadar sadece %60'lık bir düşüş kaydedilebilir. Önümüzdeki on yılda, daha iddialı iklim eylemleri başta olmak üzere daha yapılacak çok iş vardır.

Komisyon, **AB'nin 2030 yılı sera gazı emisyonu azaltımı hedefini 1990 yılı seviyelerine kıyasla en az %50'ye ve hatta mümkünse %55'e çıkarmak için 2020 yazına kadar bir etki değerlendirme planı sunacaktır.** Sera gazı emisyonlarında söz konusu ek azaltımları sağlamak amacıyla Komisyon, 2021 Haziran ayına kadar, iklime ilişkin tüm ilgili politika araçlarını gözden geçirecek ve gerektiğinde revize etmeyi teklif edecektir. Bu kapsamda ele alınacak politika araçları arasında, Avrupa emisyon ticaretinin yeni sektörlerle de genişletilmesini içerebilecek Emisyon Ticaret Sistemi⁶; Üye Devletlerin Emisyon Ticaret Sistemi⁷ dışında kalan sektörlerle dair emisyon azaltım hedefleri ile arazi kullanımı, arazi kullanımında

⁵ Herkes için Temiz Bir Gezegen - Müreffeh, modern, rekabetçi ve iklim açısından nötr bir ekonomi için uzun vadeli bir Avrupa stratejik vizyonu COM (2018) 773.

⁶ Avrupa Parlamentosu ve Konseyi'nin 2003/87/EC Direktifinin, Topluluk içinde sera gazı emisyonu ödeneği ticareti için bir plan oluşturan ve 96/61/EC Konsey Direktifini değiştiren birleştirilmiş versiyonu.

⁷ Paris Anlaşması kapsamındaki taahhütleri yerine getirmek için iklim eylemine katkıda bulunan Üye Devletler Tarafından, 2021'den 2030'a kadar yıllık bağlayıcı sera gazı emisyon azaltımlarına ilişkin (AB) 2018/842 sayılı Yönetmelik ve değiştirilen (AB) 525/2013 sayılı Yönetmelik.

değişiklik ve ormancılığa⁸ ilişkin düzenlemeler, bulunmaktadır. Komisyon, İklim Yasası'nı buna güncellemek için değiştirmeyi önerecektir.

Bu politika reformları, tüm ekonomi genelinde etkin karbon fiyatlandırmanın sağlanmasında yardımcı olacaktır. Bu sayede tüketici ve iş dünyasında davranış değişikliği teşvik edilecek ve sürdürülebilir kamu ve özel yatırımlarda artış sağlanacaktır. Farklı fiyatlandırma araçları birbirini tamamlamalı ve birlikte tutarlı bir politika çerçevesi sağlamalıdır. Vergilendirmenin iklim hedefleriyle aynı doğrultuda olmasını sağlamak da çok önemlidir. Komisyon, Enerji Vergilendirme Direktifini⁹ revize etmeyi teklif edecektir. Odak noktası çevresel konular olacak olan bu teklif kapsamında, bu alandaki tekliflerin oybirliği yerine nitelikli oy çokluğuyla ve olağan yasama prosedürü yoluyla Avrupa Parlamentosu ve Konseyi tarafından kabul edilmesine izin veren Antlaşmalarda yer alan hükümlerin kullanılması teklif edilecektir.

Diğer uluslararası ortaklar AB ile aynı istekliliği paylaşmadığı müddetçe karbon kaçağı riski olacaktır, bunun sebebi üretimin AB'den kaçıp emisyon azaltımına daha az önem veren ülkelere kayması, ya da AB ürünlerinin yerini daha karbon-yoğun ithalatların alıyor olmasıdır. Eğer bu risk gerçeğe dönüşürse, küresel emisyonlarda bir azaltım söz konusu olmayacak, AB'nin ve AB endüstrilerinin Paris Anlaşması'nda belirlenen küresel iklim hedeflerine ulaşma çabaları boşa çıkmış olacaktır.

AB iklim konusunda hedeflerini artırırken dünya genelinde bu konuda farklılıklar kendini göstermeye devam ederse, **Komisyon, karbon kaçağı riskini azaltmak için belli sektörlerde bir sınırda karbon düzenleme mekanizması teklif edecektir.** Böylece, ithal ürün fiyatlarının karbon içeriğini daha doğru yansıtması sağlanacaktır. Bu tedbir, Dünya Ticaret Örgütü kurallarına ve AB'nin diğer uluslararası yükümlülüklerine uyacak şekilde tasarlanacaktır. Bu mekanizma, AB'nin Emisyon Ticaret Sisteminde karbon kaçağı riskini ele alan tedbirlere¹⁰ bir alternatif olabilir.

Komisyon, iklim değişikliğine uyum konusunda yeni ve daha iddialı bir AB stratejisi benimseyecektir. Bu son derece önemlidir, çünkü iklim değişikliği, azaltım çabalarına rağmen Avrupa üzerinde baskı yapmaya devam edecektir. İklim-geçirmezlik, dayanıklılık oluşturma, önlem alma ve hazır-bulunmaya yönelik çabaların güçlendirilmesi zaruridir. İklim uyuma yönelik çalışmalar, kamu ve özel yatırımları ve de doğa-temelli çözümleri etkilemeye devam etmelidir. AB genelinde yatırımcıların, sigortacıların, işletmelerin, şehirlerin ve vatandaşların veriye erişimlerinin sağlanması ve iklim değişikliğini risk yönetimine entegre edecek araçlar geliştirmeleri önemlidir.

2.1.2. Temiz, uygun maliyetli ve güvenli enerji sağlamak

Enerji sisteminde karbonsuzlaştırmanın artırılması, 2030 ve 2050 iklim hedeflerine ulaşılması açısından kritik öneme sahiptir. Ekonomi sektörlerindeki enerji üretimi ve kullanımı, AB'nin sera gazı emisyonunun %75'inden fazlasına tekabül etmektedir. Enerji-verimliliğe öncelik verilmelidir. Kömürün hızla kullanımdan kaldırıldığı ve gazın karbonsuzlaştırıldığı, büyük ölçüde yenilenebilir kaynaklara dayalı bir enerji sektörü geliştirilmelidir. Bununla birlikte AB'nin enerji arzının, tüketiciler ve işletmeler için güvenilir ve uygun maliyetli olması gerekmektedir. Bunun gerçekleşmesi için Avrupa enerji pazarının teknoloji-bağımsız bir şekilde, tam entegre, birbirine bağlı ve dijitalleşmiş olması elzemdir.

Üye Devletler, revize edilmiş enerji ve iklim planlarını 2019 yılı sonuna kadar sunacaklardır. Bu planlar, Enerji Birliği Yönetişimi ve İklim Eylemine ilişkin Yönetmelik¹¹ doğrultusunda, AB çapındaki hedeflere ulaşılması için iddialı ulusal katkılar sunmayı amaçlamalıdır. Komisyon, bu planların hedef düzeyini değerlendirmeye alacak; hedef düzeyi yeterli bulunmadıysa ek tedbir konulması gündeme getirilecektir. Böylelikle 2030 iklim hedeflerinin artırılması sürecine katkı sağlanacak ve bunun için Komisyon, gerektiğinde ilgili enerji mevzuatını 2021 Haziran ayına kadar gözden geçirecek ve revize

⁸ (AB) 2018/841 sayılı 2030 iklim ve enerji çerçevesine, sera gazı emisyonlarının ve arazi kullanımı, arazi kullanım değişikliği ve ormancılık kaynaklı emisyonların dahil edilmesine dair Yönetmelik ve değiştirilen (AB) 525/2013 sayılı Yönetmelik ve (AB)529/2013 sayılı Karar.

⁹ Enerji ürünleri ve elektriğin vergilendirilmesi için Topluluk çerçevesini yeniden yapılandıran 2003/96/EC sayılı Konsey Direktifi.

¹⁰ Emisyon ödeneklerinin ücretsiz tahsisi veya elektrik maliyetlerindeki artış için tazminat gibi.

¹¹ (AB) 2018/1999 sayılı Enerji Birliği Yönetişimi ve İklim Eylemine ilişkin Yönetmelik.

etmeyi önerecektir. Üye Devletlerin 2023 yılında güncellemeye başlayacakları ulusal enerji ve iklim planları, yeni iklim hedeflerini yansıtmalıdır. Komisyon, ilgili tüm mevzuatın titizlikle uygulamaya geçirilmesini sağlamaya devam edecektir.

Temiz enerji geçişi, müşterileri sürece dahil etmeli ve onlara fayda sağlamalıdır. Bu bağlamda, yenilenebilir enerji kaynakları önemli rol oynayacaktır. Üye Devletler arası bölgesel iş birliğini güçlendirerek açık deniz rüzgâr türbinlerinin üretim potansiyelini artırmak son derece önemli olacaktır. Yenilenebilir enerjilerin, enerji-verimliliğin ve diğer sürdürülebilir çözümlerin sektörler arası akıllı entegrasyonu, mümkün en düşük maliyetle karbonsuzlaşmaya ulaşmaya yardımcı olacaktır. Yenilenebilir enerji maliyetlerindeki hızlı düşüş, destek politikalarında yapılan iyileştirmelerle birlikte, yenilenebilir enerji kurumlarının hane enerji faturaları üzerinde etkisini şimdiden azaltmıştır. Komisyon, akıllı entegrasyonu sağlamaya yönelik olarak 2020 ortalarına kadar gerekli önlemleri sunacaktır. Buna paralel olarak, karbonsuzlaştırılmış gazların geliştirilmesine yönelik desteğin güçlendirilmesiyle, karbonsuzlaştırılmış gaz sektöründe rekabetçi piyasa ortamı yaratılması ve enerji kaynaklı metan emisyonları hususunun ele alınması suretiyle, gaz sektörünün karbonsuzlaştırılması sağlanacaktır.

Temel yaşam standardını yakalamak için gerekli kilit enerji hizmetlerini karşılayamayan hanelerin **enerji yoksulluğu riski gündeme alınmalıdır.** Hanelerin evlerini yenilemelerine yönelik finansman planları gibi etkili programlar enerji faturalarını düşürebilir ve çevreye katkı sağlayabilir. Komisyon, 2020’de, enerji yoksulluğu konusunda Üye Devletlere yardımcı olabilecek bir kılavuz hazırlayacaktır.

İklim nötrlüğe geçiş aynı zamanda akıllı altyapı gerektirir. Sınır ötesi ve bölgesel iş birliklerinin artırılması, temiz enerji geçişinin faydalarının uygun fiyatlarla elde edilmesine yardımcı olacaktır. TEN-E yönetmeliği¹² de dahil olmak üzere enerji altyapısına yönelik düzenleyici çerçevenin, iklim nötr olma hedefleri ile uyumluluğunu sağlamak amacıyla gözden geçirilmesi gerekecektir. Bu çerçeve; akıllı şebekeler, hidrojen ağları veya karbon tutma, depolama ve kullanımı, enerji depolama gibi inovatif teknoloji ve altyapıların kurulmasını teşvik etmeli ve sektöre entegrasyonunu sağlamalıdır. Bazı mevcut altyapı ve varlıkların amaca uygun ve iklime dayanıklı kalabilmesi için güncellenmesi gerekecektir.

2.1.3. Temiz ve dögüsel bir ekonomi için endüstriyi harekete geçirmek

İklim nötrlüğü ve dögüsel ekonomiyi hayata geçirmek, endüstrinin tam şekilde harekete geçirilmesini gerektirmektedir. Bir endüstri sektörünü ve diğer tüm değer zincirlerini dönüştürmek 25 yıl —yani bir nesil— alıyor. 2050’ye hazır olmak için, önümüzdeki beş yıl içinde kararların ve eylemlerin hayata geçirilmesi gerekiyor.

Yıllık küresel hammadde çıkarım miktarı 1970’den 2017’ye üçe katladı ve artışını¹³ sürdürmekte, bu da büyük küresel risk oluşturmaktadır. Toplam sera gazı emisyonunun yaklaşık yarısı ve biyo-çeşitlilik kaybının ve su stresinin %90’ından fazlası, kaynak çıkarımından ve materyallerin, yakıtın ve gıdanın işlenmesinden kaynaklanmaktadır. AB endüstrisi geçişe başlamış olmasına rağmen AB’nin sera gazı emisyonunun %20’sinden sorumludur. Bu oran, yeni hammaddenin çıkarıldığı, ticaretinin yapıldığı, ürüne dönüştürüldüğü ve son olarak atık veya emisyon olarak atıldığı bir sürecin sonucu olup oldukça ‘doğrusal’dır. Böyle bir süreçte kullanılan hammaddenin sadece %12’si geri dönüşümden elde edilmektedir¹⁴.

Bu geçiş, sürdürülebilir ve emek-yoğun ekonomik faaliyetleri yaygınlaştırmak için bir fırsat teşkil etmektedir. Küresel pazarda, düşük emisyonlu teknolojiler, sürdürülebilir ürün ve hizmetler açısından önemli bir potansiyel mevcuttur. Aynı şekilde, dögüsel ekonomi, yeni faaliyetler ve işler için büyük bir potansiyel sunmaktadır. Ancak çok düşük hızla ilerleyen bu dönüşüm, yaygınlık ve tek biçimlilikten uzaktır. Avrupa Yeşil Mutabakatı, AB endüstrisinin sürdürülebilir bir kapsayıcı büyüme modeline geçişini destekleyecek ve hızlandıracaktır.

¹² Trans-European Networks - Energy (TEN-E) Regulation

¹³ <https://www.resourcepanel.org/reports/global-resources-outlook%0D> Küresel Kaynaklar Görünümü 2019: İstedğimiz Gelecek İçin Doğal Kaynaklar: Uluslararası Kaynak Paneli.

¹⁴ https://ec.europa.eu/eurostat/tgm/table.do?tab=table&init=1&language=en&pcode=cei_srm030&plugin=1

Mart 2020’de Komisyon, yeşil ve dijital dönüşümdeki mevcut çifte zorluğu ele alacak bir AB endüstriyel stratejisi benimseyecektir. Avrupa, Yeşil Mutabakat hedeflerine ulaşmada kilit role sahip dijital dönüşümün potansiyelinden tam şekilde fayda sağlamalıdır. Endüstriyel stratejiyle birlikte **yeni döngüsel ekonomi eylem planı**, AB’nin ekonomisinin modernleştirilmesine ve döngüsel ekonominin fırsatlarından yerel ve küresel seviyelerde yararlanılmasına katkı sağlayacaktır. Oluşturulacak yeni politika çerçevesinin temel amaçlarından biri de AB içinde ve ötesinde, iklim nötrlüğü ve döngüsel ürünlerde lider pazarlar geliştirilmesini teşvik etmek olacaktır.

Çelik, kimyasallar ve çimento gibi enerji-yoğun endüstriler, birçok değer zincirinde tedarikçi rol oynamalarından dolayı Avrupa ekonomisi için vazgeçilmezdir. Bu sektörlerin karbonsuzlaştırılması ve modernleştirilmesi zaruridir. Enerji Yoğun Endüstriler Üst Düzey Çalışma Grubu tarafından yayımlanan öneriler, endüstrinin bu hedeflere olan bağlılığını ortaya koymaktadır¹⁵.

Döngüsel ekonomi eylem planı, tüm ürünlerin ortak bir metodoloji ve ilkelere dayalı döngüsel tasarımını destekleyici bir ‘sürdürülebilir ürünler’ politikası içerecektir. Bu politika, materyallerin geri dönüştürülmeden önce azaltılmasına ve yeniden kullanımına öncelik verecektir. Bu politika kapsamında yeni iş modelleri teşvik edilecek ve çevreye zararlı ürünlerin AB pazarına girmesini önlemeye yönelik asgari gereksinimler belirlenecektir. Artırılan üretici sorumluluğu da güçlendirilecektir.

Tüm sektörlerde geçiş sürecine kılavuzluk edecek döngüsel ekonomi eylem planı kapsamındaki **eylemler, özellikle tekstil, inşaat, elektronik ve plastik gibi kaynak-yoğun sektörlerle odaklanacaktır.** Komisyon, kasten eklenen mikroplastiklerle ve örneğin tekstil ve lastik aşınması sonucu oluşan plastiğin kasıtsız salımlarıyla mücadeleye yönelik tedbirleri de kapsayan 2018 plastik stratejisini takibe alacaktır. Komisyon, 2030’a kadar AB pazarındaki tüm ambalajların, ekonomik uygulanabilirlik çerçevesinde tekrar kullanılabilir ve geri-dönüştürülebilir olması amacıyla gerekli koşulları belirleyecek; biyoçözünür ve biyo-bazlı plastiklere yönelik düzenleyici çerçeveyi ortaya koyacak ve tek kullanımlık plastikler için tedbirler hayata geçirecektir.

Döngüsel ekonomi eylem planı, **işletmelerin tekrar kullanılabilir, dayanıklı ve onarılabilir ürünler sunmasını ve müşterilerce bunların kullanılmasını teşvik edecek tedbirleri** de içerecektir. Eylem planı kapsamında ‘onarım hakkı’ ihtiyacı analiz edilecek ve özellikle elektronik cihazlarda olmak üzere cihazların planlı eskimesi engellenecektir. Tüketici politikası, tüketicileri bilinçli seçimler yapmaya teşvik edecek ve ekolojik dönüşümde aktif rol oynayacaktır. Ürün ve servislerde kiralamaya ve paylaşımaya dayalı yeni iş modelleri, gerçekten sürdürülebilir ve makul ücretli oldukları müddetçe, önemli rol oynayacaktır.

Güvenilir, karşılaştırılabilir ve doğrulanabilir bilgi, alıcıların daha sürdürülebilir kararlar almalarını sağlar ve ‘yeşil aklama (greenwashing)’ riskini azaltır. Yeşil olduklarını iddia eden şirketler, çevre üzerindeki etkileri ölçen standart bir metodoloji aracılığıyla bu iddialarını kanıtlamalıdır. Komisyon, asılsız yeşil iddialarla mücadele amacıyla düzenleyici çerçeve hazırlanmasına yönelik çalışmaları ve diğer girişimleri hızlandıracaktır. Dijitalleşme aynı zamanda AB’ye satılan ürünlerin özelliklerine ilişkin bilgilere erişimi kolaylaştırabilir. Örneğin, bir elektronik ürün pasaportu yoluyla ürünün menşei, içeriği, onarımı, sökülmesi ve kullanım ömrünü tamamlamış ürünün nasıl bertaraf edileceğine dair bilgiler sağlayabilir. AB kurumları dahil olmak üzere kamu otoriteleri, örnek rol oynamalı ve kendi tedariklerinin yeşil olmasını sağlamalıdır. Komisyon, ileride yeşil kamu alımına ilişkin mevzuat ve rehberlik teklif edecektir.

Sürdürülebilir bir ürün politikası, aynı zamanda atıkları büyük ölçüde azaltma potansiyeline sahiptir. Atığın kaçınılmaz olduğu durumlarda, atıktaki ekonomik değer geri kazanılmalı, çevreye ve iklim değişikliğine etkisi azaltılmalı veya en aza indirgenmelidir. Bunun için, aşırı paketleme ve atık üretimi ile mücadeleye yönelik hedefleri ve tedbirleri içeren yeni bir mevzuat gerekmektedir. Buna paralel olarak, AB şirketleri, ikincil hammaddeler ve yan ürünler için sağlam ve entegre bir tek pazardan yararlanmalıdır. Bu, Döngüsel Plastik İttifakı’nda olduğu gibi, değer zincirleri arası daha derin bir iş birliğini gerektirmektedir. Komisyon, zorunlu geri dönüştürülmüş içeriğe sahip ikincil hammadde (örneğin paketleme, araçlar, inşaat malzemeleri ve piller) pazarını canlandırmak amacıyla yasal gereksinimleri göz önüne alacaktır. Komisyon,

¹⁵ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_19_6353

ayrıca, vatandaşlar için atık yönetiminin kolaylaştırılması ve işletmeler için daha temiz ikincil hammaddeler sağlanması amacıyla atıkların ayrı olarak toplanmasına yönelik bir AB modeli teklif edecektir. Komisyon, AB'nin, atıklarını AB dışına ihraç etmeyi durdurması gerektiği ve AB'nin atık sevkiyatına ve yasadışı ihracata ilişkin kuralları yeniden gözden geçireceği görüşündedir.

Kaynaklara erişim, Avrupa'nın Yeşil Mutabakatı gerçekleştirme istekliliği için de ayrıca bir stratejik güvenlik sorusudur. Hem birincil hem de ikincil kaynaklardan tedariki çeşitlendirerek, başta temiz teknolojiler, dijital, uzay ve savunma uygulamaları için gerekli kritik hammaddelerin sürdürülebilir şekilde tedarikini sağlamak, söz konusu geçişin gerçekleşmesinin ön koşullarından birisidir.

2030 yılına kadar kilit endüstri sektörlerinde çığır açan teknoloji uygulamaları geliştirmek için, AB endüstrisinin 'iklim ve kaynak öncülerine' ihtiyacı vardır. Öncelikli alanlar arasında temiz hidrojen, yakıt hücreleri ve diğer alternatif yakıtlar, enerji depolama, karbon tutma, depolama ve kullanma bulunmaktadır. Örnek olarak, Komisyon, 2030 yılına kadar sıfır karbon çelik yapımı sürecini sağlayabilecek temiz ve çığır açan teknolojileri destekleyecek; Avrupa Kömür ve Çelik Topluluğu'nun tasfiye edilmekte olan fonunun bir kısmının kullanıp kullanılmayacağını araştıracaktır. Daha genel olarak, AB Emisyon Ticareti Sistemi Yenilik Fonu, bu gibi büyük ölçekli yenilikçi projelerin hayata geçirilmesine yardımcı olacaktır.

Endüstri ile yeni iş birliği biçimlerini ve stratejik değer zincirlerine yatırımları teşvik etmek son derece önemlidir. Komisyon, Bataryalar Stratejik Eylem Planını uygulamaya devam edecek ve Avrupa Batarya İttifakını desteklemeye devam edecektir. Komisyon, büyümekte olan elektrikli araç pazarına tedarik sağlamak ve tüm bataryalar için güvenli, döngüsel ve sürdürülebilir bir batarya değer zinciri yaratmak için 2020 yılında bir mevzuat teklifinde bulunacaktır. Ayrıca Komisyon, ileride ittifaklara dönüşebilecek ve büyük ölçekli kaynakların bir elde toplanmasına ön ayak olacak girişimleri de destekleyecektir. Örneğin bu girişimler, süreli devlet desteği aracılığıyla yenilikçi yeni değer zincirlerinin inşasında yardımcı olabilecek Avrupa'nın Ortak Çıkarına İlişkin Önemli Projeler şeklinde olabilir.

Dijital Teknolojiler, Yeşil Mutabakat kapsamındaki sürdürülebilirlik hedeflerine ulaşılması bakımından kritik sağlayıcı konumundadır. Komisyon, yapay zekâ, 5G, bulut ve uç bilişim ve nesnelerin interneti gibi dijital teknolojilerin, iklim değişikliğiyle mücadele ve çevreyi koruma politikalarının etkisini hızlandırmasını ve en üst düzeye çıkarmasını sağlayacak önlemleri araştıracaktır. Dijitalleşme, ayrıca hava ve su kirliliğinin uzaktan izlenmesi veya enerji ve doğal kaynakların nasıl kullanıldığının izlenmesi ve optimize edilmesinde yeni fırsatlar sunmaktadır. Bununla birlikte, Avrupa'nın, sürdürülebilirliği merkezine koyan bir dijital sektöre ihtiyacı vardır. Komisyon ayrıca, geniş bant ağlarından veri merkezlerine ve BİT (bilgi ve iletişim teknolojileri) cihazlarına kadar, bu sektörün kendi enerji-verimliliğini ve döngüsel ekonomi performansını iyileştirmek için tedbirleri değerlendirecektir. Komisyon, elektronik haberleşme hizmetlerinin çevreye etkisine ilişkin daha fazla şeffaflık ihtiyacına, yeni ağların kurulması aşamasında alınacak daha sıkı tedbirlere ve insanların cep telefonu, tablet ve şarj cihazı gibi istenmeyen cihazlarını iadeye etmeye teşvik edici 'geri alma' planlarını desteklemenin faydalarına dair çalışmalar yapacaktır.

2.1.4. Enerji ve kaynak verimli bir şekilde inşa etmek ve yenilemek

Binaların inşası, kullanımı ve yenilemesi, önemli ölçüde enerji ve mineral kaynaklarını (kum, çakıl, çimento) gerektirmektedir. Ayrıca binalar, tüketilen enerjinin %40'ından sorumludur. Bugün, Üye Devletlerde binaların yenileme oranı yıllık %0,4 ila %1,2 arasında değişmektedir. AB'nin enerji verimliliği ve iklim hedeflerine ulaşılması açısından, bu oranın en az ikiye katlanması gerekecektir. Buna paralel olarak, 50 milyon tüketici evlerinde yeterli ısıyı zorlukla sağlayabilmektedir.

Enerji verimliliği ve uygun maliyetlilikten oluşan bu çifte zorluğun üstesinden gelmek için AB ve Üye Devletler, **kamu ve özel binalara yönelik bir 'yenileme dalgası' başlatmalıdır.** Yenileme oranını artırmak zor olsa da yenileme sayesinde enerji faturaları düşürülerek enerji-yoksulluğu azaltılabilir. Bu, aynı zamanda inşaat sektörünü de canlandırabilir ve KOBİ'leri desteklemede ve yerel istihdam yaratmada bir fırsat teşkil etmektedir.

Komisyon, **binaların enerji performansına ilişkin mevzuatı titizlikle uygulayacaktır.** Bu aşamada, ilk olarak Üye Devletlerin uzun vadeli ulusal yenileme stratejileri 2020 yılında gözden geçirilecektir¹⁶. Bununla birlikte Komisyon, farklı enerji kaynaklarının göreceli fiyatlarının enerji verimliliği için doğru sinyalleri sağlamasını sağlamaya yönelik daha geniş çabaların bir parçası olarak, binalardan kaynaklanan emisyonların Avrupa emisyon ticaretine dahil edilmesi olasılığı üzerinde çalışma başlatacaktır. Buna ek olarak Komisyon, Yapı Malzemeleri Yönetmeliğini¹⁷ gözden geçirecektir. Bu kapsamda, yeni ve yenilenmiş binaların tasarımının döngüsel ekonominin ihtiyaçları ile her aşamada uyumlu olmasını sağlamalı ve bina stokunun artan dijitalleşmesine ve iklim geçirmezliğine yol açmalıdır.

Buna paralel olarak Komisyon, 2020’de yenilemeye yönelik yeni bir girişim için paydaşlarla birlikte çalışmayı teklif etmektedir. Bu, yapı ve inşaat sektörünü, mimarları, mühendisleri ve yerel yönetimleri yenileme önündeki engelleri ele almak üzere bir araya getiren açık bir platformu içerecektir. Bu girişim aynı zamanda “InvestEU” kapsamında yenilikçi finansman planlarını içerecektir. Konutlandırma dernekleri veya enerji performans sözleşmeleri üzerinden yenileme çalışmaları yapabilecek enerji hizmet şirketleri ile bu çalışmalar gerçekleştirilebilir. Temel amaçlardan biri de yenileme çalışmalarının daha büyük bloklar halinde birlikte organize edilmesi ve böylelikle finansman koşullarından daha iyi yararlanılarak ölçek ekonomisi yakalamaktır. Bununla birlikte Komisyon, kiralık ve çok mülkiyetli binalarda, enerji verimliliği yatırımları önündeki ulusal düzenlemelere ilişkin engelleri kaldırmak için çalışmalar gerçekleştirecektir. Enerji faturalarını ödemekte zorlanan hanelere yardımcı olmak amacıyla sosyal konutların yenilemesine özel önem verilecektir. Okul ve hastanelerin yenilemesine de önem verilmelidir; çünkü bina etkinliği sayesinde tasarruf edilen para, eğitim ve kamu sağlığına destek amacıyla kullanılacaktır.

2.1.5. Sürdürülebilir ve akıllı hareketliliğe geçişi hızlandırmak

AB’nin sera gazı emisyonlarının çeyreği ulaşım kaynaklı olup giderek bu oran artmaktadır. İklim nötrlüğe ulaşmak için 2050’ye kadar ulaşım kaynaklı emisyonlarda %90’lık bir düşüş gerçekleştirilmelidir. Karayolu, demiryolu, havayolu ve denizyolu dahil tüm ulaşım türlerinin bu azaltıma katkıda bulunması gerekecektir. Sürdürülebilir bir ulaşım demek, kullanıcıları ilk sıraya koyarak onlara mevcut hareketlilik alışkanlıklarına daha makul fiyatlı, erişilebilir, daha sağlıklı ve temiz alternatifler sunmak demektir. 2020 yılında Komisyon, bu zorluğu aşacak ve tüm emisyon kaynaklarını ele alacak sürdürülebilir ve akıllı hareketlilik için bir strateji benimseyecektir.

Çok-modlu ulaşımın güçlü bir desteğe ihtiyacı vardır. Bu, ulaşım sisteminin verimliliği artıracaktır. Öncelikle, an itibarıyla karayolu ile yapılan AB içi taşımacılığın %75’inin demiryoluna ve iç su yollarına kaydırılması gerekmektedir. Bunun için daha iyi yönetim ile demiryolu ve iç su yollarının kapasitesini artıracak tedbirler gerekirken olup buna yönelik bir teklif Komisyon tarafından 2021 yılına kadar yapılacaktır. Ayrıca Komisyon, Kombine Taşımacılık Direktifini¹⁸ geri çekip, kısa deniz taşımacılığı da dahil demiryolu ve denizyolu taşımacılığını içeren çok modlu yük operasyonlarını destekleyici etkili bir araca dönüştürmek üzere revize etmek için, yeni bir teklif sunmayı değerlendirecektir. Havacılıkta ise, Komisyon’un “Tek Avrupa Hava Sahası” teklifinin kabulüne ilişkin çalışmaların yeniden başlatılması gerekecektir; çünkü böylelikle havacılık emisyonlarında önemli düşüşler elde edilebilecektir.

Otonom ve bağlantılı çok modlu hareketlilik, dijitalleşme etkin akıllı trafik yönetim sistemleriyle birlikte, gittikçe daha önemli rol oynayacaktır. AB ulaşım sistemi ve altyapısı, özellikle kentsel alanlarda sıkışıklık ve kirliliği azaltabilecek yeni sürdürülebilir hareketlilik hizmetlerini desteklemek için uygun hale getirilecektir. Komisyon, Bağlantılı Avrupa Tesisi gibi finansman araçları üzerinden trafik yönetimi ve Hizmet olarak Hareketlilik (MaaS) gibi çözümlere yönelik akıllı sistemler geliştirilmesinde yardımcı olacaktır.

¹⁶ Binaların Enerji Performansı Direktifi kapsamındaki gerekliliklerin bir parçası olarak

¹⁷ Yapı malzemelerinin pazarlanması için uyumlaştırılmış koşulları belirleyen ve 89/106/EEC Konsey Yönergesini yürürlükten kaldıran 305/2011 Sayılı (AB) Yönetmelik

¹⁸ Üye Devletler arasında belirli türden kombine mal taşımacılığı için ortak kuralların oluşturulmasına ilişkin 92/106/EEC sayılı Direktifi değiştiren bir direktif önerisi COM (2017) 648.

Ulaşım ücreti, ulaşımın çevre ve sağlık üzerindeki etkisini yansıtmalıdır. Fosil yakıt sübvansiyonları sona ermelidir. Enerji Vergilendirme Direktifi revizyonu kapsamında Komisyon, havacılık ve denizcilik yakıtları da dahil olmak üzere mevcut vergi muafiyetlerini ve mevzuattaki açıkların en iyi nasıl kapatılacağı konusunu yakından inceleyecektir. Benzer şekilde, Komisyon, Avrupa Emisyon Ticaret Sistemi kapsamına denizcilik sektörünü de dahil etmeyi ve havayollarına ücretsiz olarak tahsis edilen AB Emisyon Ticaret Sistemi ödeneklerini azaltmayı teklif edecektir. Bu, özellikle Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü ve Uluslararası Denizcilik Örgütü üzerinden olmak üzere küresel düzeyde atılacak eylemler ile koordine edilecektir. Bununla birlikte Komisyon, AB’de etkili yol ücretlendirmesinin nasıl sağlanacağı konusunda yeni bir politik değerlendirme sağlayacaktır. Avrupa Parlamentosu ve Konseyi’ne, Komisyon’un ‘Eurovignette’ Direktifindeki¹⁹ orijinal isteklilik seviyesinin devam ettirilmesi çağrısında bulunan Komisyon, gerekli görüldüğü takdirde bunu geri çekerek alternatif tedbirler önermeye hazırdır.

Buna paralel olarak AB, **sürdürülebilir alternatif ulaşım yakıtlarının üretimini ve dağıtımını artırmalıdır.** 2025 yılına kadar 13 milyon adet olması beklenen sıfır ve düşük emisyonlu araç için yaklaşık 1 milyon halka açık şarj ve yakıt ikmal istasyonuna ihtiyaç duyulacaktır. Komisyon, özellikle uzun mesafeli yolculuklar ve daha az nüfuslu bölgeler için altyapı eksikliği olan yerlerde, halka açık şarj istasyonları ve yakıt ikmal noktalarının kurulmasını destekleyecek ve mümkün en kısa zamanda yeni bir finansman çağrısı yapacaktır. Bu adımlar, ulusal seviyede yapılan tedbirleri tamamlayıcı nitelikte olacaktır. Komisyon, farklı ulaşım modları için sürdürülebilir yakıt alternatiflerinin üretimini ve kullanımını artırmak üzere, mevzuat çalışmaları yapılması seçeneklerini göz önüne alacaktır. Ayrıca Komisyon, sıfır/düşük emisyonlu araç ve gemilerin yaygınlaştırılması amacıyla Alternatif Yakıtlar Altyapı Direktifini²⁰ ve TEN-T (Trans-Avrupa Ulaşım Ağı) Yönetmeliği’ni gözden geçirecektir.

Ulaşım, özellikle şehirlerde çok daha az seviyelerde kirliliğe sebep olmalıdır. Alınacak tedbirler, emisyonlara, şehir içi sıkışıklığa ve toplu taşımının iyileştirilmesi hususlarına odaklanmalıdır. Komisyon, yanmalı motor kullanan araçlara yönelik daha sıkı emisyon standartları teklif edecektir. Komisyon ayrıca, 2025 sonrası sıfır-emisyonlu hareketliliğe doğru açık bir yol belirlemek amacıyla, Haziran 2021’e kadar, otomobil ve kamyonetlerde CO₂ emisyonu performans standartlarına ilişkin mevzuatta revizyon teklifinde bulunacaktır. Bununla birlikte, araçlar için şu anda mevcut ve gelecekteki CO₂ emisyon performans standartlarının bir tamamlayıcısı niteliğinde, Avrupa emisyon ticareti sisteminin karayolu taşımacılığına uygulanması hususunu değerlendirecektir. En çok kirliliğe sebep olan gemilerin AB limanlarına erişiminin düzenlenmesi ve limana demirlenmiş gemilere elektriğin karadan kullanılması zorunluluğu getirilmesi gibi deniz taşımacılığına ilişkin tedbirler alınacaktır. Benzer şekilde, uçaklardan ve havalimanı operasyonlarından kaynaklanan kirletici emisyonlarla mücadele edilerek havalimanları yakınındaki hava kalitesi iyileştirilmelidir.

2.1.6. ‘Tarladan Sofraya’: adil, sağlıklı ve çevre dostu bir gıda sistemi tasarlamak

Avrupa’nın gıdaları güvenli, besleyici ve yüksek kaliteli olmasıyla ünlüdür. Bu özelliklerine **sürdürülebilirliğin küresel standardı** olması da eklenmelidir. Daha sürdürülebilir sistemlere geçişin başlamış olmasına rağmen, mevcut üretim modelleriyle hızla büyüyen dünya nüfusunu beslemek, bir zorluk olarak kalmaya devam ediyor. Gıda üretimi, hala hava, su ve toprağı kirletmeye devam etmekte, biyo-çeşitlilik kaybına yol açmakta ve doğal kaynakları aşırıya varan miktarlarda tüketmekte olup gıdanın önemli bir kısmı israf edilmektedir. Aynı zamanda düşük kaliteli beslenme yüzünden obezite ve kanser gibi hastalıklar ortaya çıkmaktadır.

Gıda üretim zincirinde bulunan tüm operatörler için yeni fırsatlar bulunmaktadır. Yeni teknolojiler ve bilimsel keşifler, yükselen toplum bilinci ve sürdürülebilirliğe karşı artan talep ile birlikte, tüm paydaşlara fayda sağlayacaktır. Komisyon, 2020 ilkbahar mevsiminde ‘Tarladan Sofraya’ Stratejisini

¹⁹ Ağır yük taşıtlarının belirli altyapıların kullanımı için ücretlendirilmesine ilişkin 1999/62/EC sayılı Direktifi değiştiren bir direktif önerisi COM (2017) 275.

²⁰ Alternatif yakıt altyapısının kurulmasına ilişkin 2014/94/EU Direktifi

sunacak ve gıda zincirinin tüm aşamalarını kapsayan geniş bir paydaş tartışması başlatacaktır; böylece daha sürdürülebilir bir gıda politikası belirlemenin yolu açılacaktır.

Avrupa çiftçileri ve balıkçıları, bu geçişin yönetilmesinde kilit role sahiptir. Tarladan Sofraya stratejisi iklim değişikliğiyle mücadele çabalarını güçlendirecek, çevrenin ve biyoçeşitliliğin korunmasında katkı sağlayacaktır. Ortak tarım ve ortak balıkçılık politikaları bu çabaların desteklenmesinde kilit rol oynamaya devam ederken, diğer yandan da çiftçilerin, balıkçıların ve ailelerinin uygun yaşam standartlarına sahip olmalarını sağlamaktadır. Komisyon'un 2021-2027 ortak tarım politikası teklifleri kapsamında, ortak tarım politikası toplam bütçesinin en az %40'ının, ve Deniz Balıkçılığı Fonu'nun en az %30'unun iklim eylemine katkıda bulunması gerekliliğini şart koşturmaktadır.

Komisyon, **politika tekliflerinde en azından bu seviyede bir hedef düzeyi yakalanması** amacıyla Avrupa Parlamentosu ve Konseyiyle birlikte çalışmalar yapacaktır. Revize Ortak Tarım Politikası'nın 2022 başlarına erteleneceği ihtimalini de göz önüne alarak Komisyon, tarıma yönelik ulusal stratejik planların, Yeşil Mutabakat ve Tarladan Sofraya Stratejisinde benimsenen isteklilik düzeyini tamamen yansıtmamasını sağlamak amacıyla, Üye Ülkeler ve paydaşlarla birlikte çalışmalar yürütecektir. Komisyon, bu stratejik planların sağlam bir iklim ve çevre kriterleri doğrultusunda değerlendirilmesini sağlayacaktır. Bu planlar, hassas tarım, organik yetiştiricilik, tarımsal ekoloji, tarımsal ormancılık ve hayvanların korunmasında daha katı standartlar belirlenmesi gibi sürdürülebilir uygulamaları hayata geçirmelidir. Eko-plan gibi tedbirler uygunluktan ziyade performansı odak noktasına alarak, topraktaki karbonun yönetilmesi ve depolanması gibi iyileştirilmiş çevresel ve iklim performansı sağlayan ve su kalitesini artırıcı ve emisyonları düşürücü iyileştirilmiş besin yönetimi uygulamaları kullanan çiftçileri ödüllendirmelidir. Komisyon, düşük karbon ayak izine sahip bir besin kaynağı olarak sürdürülebilir deniz ürünlerinin potansiyelini geliştirmek amacıyla, Üye Devletlerle birlikte çalışmalar yapacaktır.

Stratejik planların, kimyasal tarım ilaçlarının yanı sıra suni gübre ve antibiyotiklerin de kullanımı ve risklerini önemli oranda azaltmaya yönelik yüksek bir isteklilik düzeyine sahip olması gerekecektir. Komisyon, paydaşlarla diyalog halinde olarak bu gibi azaltımları sağlamak için mevzuata ilişkin ve diğer tedbirleri belirleyecektir. Avrupa'da organik yetiştiricilik yapılan alan miktarının genişletilmesi de gerekecektir. AB, mahsulün haşere ve hastalıklardan korunması, yeni inovatif tekniklerin potansiyelinin farkına varılması, gıda sisteminin sürdürülebilirliğinin iyileştirilmesi ve diğer yandan bunların güvenilir olduğundan emin olunması amacıyla yenilikçi yöntemler geliştirmelidir.

Tarladan Sofraya Stratejisi aynı zamanda döngüsel bir ekonomi elde edilmesine de katkı sağlayacaktır. Bu strateji; ulaşım, depolama, paketlenme ve besin israfı konularında hayata geçirilecek eylemlerle, gıda işleme ve perakende sektörlerinin yarattığı çevresel etkileri azaltmayı hedefleyecektir. Bu hedef kapsamında ayrıca, AB çapında yaptırım ve soruşturma kapasitesinin güçlendirilmesi de dahil olmak üzere, gıda sahtekarlığı ile mücadele edilmesine yönelik eylemler ile yosun bazlı deniz ürünleri gibi yeni inovatif gıda ve yem ürünlerinin belirlenmesine yönelik eylemler yer alacaktır.

Son olarak, Tarladan Sofraya Stratejisi, **sürdürülebilir gıda tüketiminin teşvik edilmesi ve herkese makul fiyatlarla sağlıklı gıda sağlanmasını** teşvik etmeye çalışacaktır. İlgili AB çevre standartlarına uymayan ithal gıdaların AB pazarına girmesine izin verilmemektedir. Komisyon, daha sağlıklı ve sürdürülebilir beslenme alışkanlığı edinilmesi ve gıda israfının azaltılması konusunda tüketicilere yardımcı olmak için bazı mekanizmalar önerecektir. Komisyon, besinin nereden geldiği, besin değerleri ve ekolojik ayak izi gibi konularda, tüketicilere daha iyi bilgi sağlamak için dijital araçlar da dahil olmak üzere yeni yollar araştıracaktır. Tarladan Sofraya Stratejisi, ayrıca çiftçilerin değer zinciri içindeki konumunu iyileştirmeye yönelik teklifleri de içerecektir.

2.1.7. Ekosistemleri ve biyoçeşitliliği korumak ve iyileştirmek

Ekosistemler; gıda, temiz su, temiz hava ve barınak gibi temel ihtiyaçlarımızı karşılar. Doğal afetleri, haşereleri ve hastalıkları azaltır ve iklimi dengeler. Ancak, AB, 2020 yılı için öngördüğü Biyolojik Çeşitliliğin Korunması Sözleşmesi kapsamındaki Aichi Hedefleri gibi en önemli hedeflerinin bazılarını karşılamıyor. AB ve küresel ortakları biyoçeşitlilik kaybını durdurmak zorundadır. Biyoçeşitlilik ve

Ekosistem Hizmetleri Hükümetlerarası Bilim Politika Platformu'nun 2019 Küresel Değerlendirme Raporu²¹ biyoçeşitlilikteki dünya çapındaki erozyonu gözler önüne sermiş, bu erozyona sebep olarak arazi ve denizin kullanımındaki değişimler ile doğal kaynakların doğrudan sömürülmesini göstermiş, biyoçeşitlilik kaybında üçüncü en büyük etkenin de iklim değişikliği olduğunu belirtmiştir.

Ekim 2020'de Çin'in Kunming şehrinde düzenlenecek olan **Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi'nin Taraflar Konferansı**, biyoçeşitlilik kaybını durdurmak amacıyla, dünya için dayanıklı bir küresel çerçeve benimsenmesi için bir fırsat sunmaktadır. Komisyon, AB'nin kilit rol oynamasını sağlamak için **Mart 2020'ye kadar bir Biyoçeşitlilik Stratejisi sunacak** ve 2021'de buna yönelik belli eylemler gerçekleştirecektir. Strateji kapsamında AB'nin Taraflar Konferansı'ndaki konumu genel hatlarıyla ortaya konacak, biyoçeşitliliğin korunmasına yönelik küresel hedefler ile AB'deki biyoçeşitlilik kaybının ana sebeplerinin ölçülebilir hedeflerle tespit edilmesine yönelik yapılacak çalışmalar belirlenecektir.

Biyoçeşitlilik stratejisi bu hedefleri karşılayacak bazı tedbirleri belirleyecektir. Bu tedbirler, Natura 2000 ağı kapsamında korunan, biyoçeşitlilik bakımından zengin kara ve deniz alanının genişletilmesi gibi niceliksel hedefler olabilir. Bununla birlikte, Üye Ülkeler Natura 2000 ağı kapsamında kalan alanların daha etkin korunması ve restore edilmesi amacıyla sınır ötesi iş birliklerini güçlendirmelidir. Komisyon, karbon bakımından zengin ekosistemler de dahil; zarar görmüş ekosistemlerin ekolojisinin Üye Ülkelerce restore edilmesi ve iyileştirilmesinde destek sağlayacak yasal ve diğer tedbirleri belirleyecektir. Biyoçeşitlilik stratejisi, ayrıca Avrupa şehirlerinin yeşilleştirilmesine ve kentsel alanlarda biyoçeşitliliğin artırılmasına yönelik teklifleri de içerecektir. Komisyon, doğa restorasyonuna yönelik bir taslak plan hazırlanması hususunu gözden geçirecek ve bu amaca ulaşılması için Üye Ülkelere nasıl finansman sağlanacağı konusuna odaklanacaktır.

Tüm AB politikaları, Avrupa'nın doğal sermayesinin korunması ve restore edilmesine katkı sunmalıdır²². Bölüm 2.1.6'da bahsi geçen Tarladan Sofraya Stratejisi, tarımda zirai ilaç ve gübre kullanımı konusunu ele alacaktır. Özellikle hassas alanlarda olmak üzere balıkçılığın ekosistemler üzerindeki yan etkilerinin azaltılması için ortak balıkçılık politikası kapsamında çalışmalar devam edecektir. Ayrıca Komisyon, daha çok bağlantısı olan ve iyi yönetilen deniz koruma alanlarını destekleyecektir.

Orman ekosistemleri iklim değişikliğinin bir sonucu olarak giderek artan bir baskıya maruz haldedir. AB'nin iklimde nötrlüğe ve sağlıklı bir çevreye ulaşması için **AB'nin ormanlık alanlarının hem nitelik hem nicelik açısından iyileştirilmesi gerekmektedir.** Sürdürülebilir ormanlaştırma, yeniden ağaçlandırma ve orman vasfını yitirmiş yerlerin restore edilmesi sayesinde, ormanların dayanıklılığı geliştirilebilir, döngüsel biyo-ekonomi teşvik edilebilir ve CO₂ emisyonu artırılabilir. Komisyon, 2030 biyoçeşitlilik stratejisine dayanarak tüm orman döngüsünü kapsayan ve ormanların sağlamakta olduğu birçok hizmeti destekleyen yeni bir AB orman stratejisi hazırlayacaktır.

Biyoçeşitliliğe ilişkin ekolojik ilkelerle uyumlu şekilde karbon emisyonunu artırmaya yardımcı olmak, orman yangınlarının sıklığını ve boyutunu azaltmak ve biyo-ekonomiye destek olmak amacıyla **yeni AB orman stratejisi, Avrupa'da etkin ormanlaştırma, ormanların korunması ve iyileştirilmesi gibi kilit hedefler içerecektir.** Ortak tarım politikaları kapsamındaki ulusal stratejik planlar, ormanların sürdürülebilir olarak yönetilmesi, geliştirilmesi ve korunması için orman görevlilerini teşvik etmelidir. Komisyon, Dünya Ormanlarını Koruma ve İyileştirme için AB Eylemlerinin Artırılması Hakkında Tebliğe²³ dayanarak ormansızlaşmaya ve orman bozulmasına sebep olmayan ithal ürünleri ve değer zincirlerinin teşvik edilmesine yönelik mevzuatla ilgili ve diğer tedbirleri alacaktır.

AB'deki arazi kaynaklarının kullanımındaki fazla talebin azaltılmasında ve iklim değişikliğinin üstesinden gelinmesinde, **sürdürülebilir bir 'mavi ekonomi' merkezi rol oynayacaktır.** İklim değişikliğinin etkilerini azaltmada ve buna uyum sağlamada okyanusların oynadığı rol giderek daha çok fark edilmektedir.

²¹ <https://ipbes.net/news/ipbes-global-assessment-preview>

²² AB yönergeleri SWD (2019) 305 SON "Ekosistemleri ve hizmetlerini karar alma sürecine entegre etmeye ilişkin AB kılavuzu"

²³ COM/2019/352 final

Sektör, su ve deniz ürünlerinin protein kaynağı olarak üretimi ve kullanımını teşvik ederek tarım alanları üzerindeki baskıyı azaltmaya katkıda bulunabilir. Daha genel olarak, iklim değişikliğine kalıcı çözümler bulmak için sağlıklı ve dayanıklı deniz ve okyanusları da kapsayan doğa-temelli çözümlere odaklanılmalıdır. Komisyon, Uluslararası İklim Değişikliği Panelinin okyanuslar hakkında yayınladığı özel raporun²⁴ bulgularını analiz edecek ve denizcilik alanında tedbirler teklif edecektir. Bu teklifler, özellikle açık deniz yenilenebilir enerjisinin artan potansiyelinden faydalanmaya yönelik olarak deniz alanının daha sürdürülebilir şekilde yönetilmesi için yöntemleri de içerecektir. Aynı zamanda Komisyon, yasadışı, raporlanmamış ve regüle edilmeyen balıkçılığa karşı sıfır tolerans yaklaşımında bulunacaktır. Portekiz'deki 2020 Birleşmiş Milletler Okyanus Konferansı, okyanus hususlarında eylemin öneminin vurgulanmasında AB için bir fırsat olacaktır.

2.1.8. Toksik içermeyen bir çevre için sıfır kirlilik hedefi

Toksik içermeyen bir çevre oluşturmak; kirliliğin oluşmasını engellemeye, temizlemeye ve buna çareler bulmaya yönelik eylemleri gerektirir. Avrupa vatandaşlarını ve ekosistemini korumak için AB'nin hava, su, toprak ve tüketici ürünlerindeki kirliliği daha iyi izlemesi, raporlaması, önlemesi ve iyileştirmesi gerekmektedir. Bunu başarabilmek için AB ve Üye Devletlerin, tüm politikalara ve düzenlemelere daha sistematik bakış açısıyla yaklaşması gerekir. **Bu birbirleriyle bağlantılı zorlukları ele almak için Komisyon, 2021'de hava, su ve toprak için bir sıfır kirlilik üzerine bir eylem planı benimseyecektir.**

Yeraltı ve yerüstü su kaynaklarının doğal işlevleri geri kazandırılmalıdır. Göller, nehirler, sulak alanlar ve haliçlerdeki biyoçeşitliliğin korunması, eski haline getirilmesi ve aynı zamanda sellerden kaynaklanan kirliliğin önlenmesi ve sınırlandırılması açısından bu işlem kritik önemlidir. Tarladan Sofraya Stratejisinin uygulanması, aşırı besin kaynaklı kirliliği azaltacaktır. Komisyon buna ek olarak kentsel akıştan ve mikro plastikler ve ilaçlar dahil kimyasallar gibi yeni veya özellikle zararlı kirlilik kaynaklarından kaynaklanan kirliliği ele almak için önlemler önerecektir. Ayrıca farklı kirleticilerin birleşik etkilerinin ele alınması da gerekmektedir.

Komisyon, mevcut hava kalitesi mevzuatının gözden geçirilmesiyle alınan derslerden yararlanacaktır²⁵. Ayrıca Komisyon, yerel otoritelere daha temiz havaya ulaşmalarında yardımcı olmak için izleme²⁶, modelleme ve hava kalitesi planları üzerine hükümlerin güçlendirilmesini önerecektir. Komisyon, hava kalitesi standartlarının Dünya Sağlık Örgütü'nün önerileriyle uyuşması için revize edilmesini teklif edecektir.

Komisyon, büyük endüstriyel tesislerden kaynaklanan kirliliği ele almak amacıyla AB'nin tedbirlerini gözden geçirecektir. Komisyon, mevzuatın sektörel kapsamını inceleyecek ve iklim, enerji ve döngüsel ekonomi politikalarıyla tamamen uyumunun nasıl sağlanacağını değerlendirecektir. Ayrıca Komisyon, endüstriyel kazaların önlenmesi çabalarını artırmak için Üye Devletlerle birlikte çalışacaktır.

Komisyon, toksik içermeyen bir çevreyi garanti altına almak için sürdürülebilirlik adına bir kimyasallar stratejisi sunacaktır. Bu strateji hem vatandaşları hem de çevreyi zararlı kimyasallara karşı daha iyi korumada ve güvenli ve sürdürülebilir alternatiflerin geliştirilmesi için inovasyonu teşvik etmede yardımcı olacaktır. Daha iyi sağlık ve çevre koruması ile artan küresel rekabetçiliği birleştirmek için sanayi de dahil tüm taraflar birlikte çalışmalıdır. Bunu başarmak, yasal çerçeveyi sadeleştirip güçlendirmekle mümkün olacaktır. Komisyon, 'Bir Madde – Bir Değerlendirme' sürecine geçilmesi ve kimyasallarla mücadele etmek için eylemin önceliklendirilmesinde daha çok şeffaflık sağlanması amacıyla, AB'nin organlarını ve bilimsel birimlerini nasıl daha iyi kullanacağı hususunu gözden geçirecektir. Buna paralel olarak, düzenleyici çerçevenin, endokrin bozucular, ithalat dahil ürünlerdeki tehlikeli kimyasallar, farklı kimyasalların kombinasyon etkileri ve çok kalıcı kimyasalların oluşturduğu riske ilişkin bilimsel kanıtları hızla yansıtması gerekecektir.

²⁴ Değişen İklimde Okyanus ve Kriyosfer Hakkında Özel Rapor

²⁵ Ortam Hava Kalitesi Direktifleri SWD (2019) 427'nin uygunluk kontrolü.

²⁶ Dijitalleşmenin sağladığı yeni izleme fırsatlarından yararlanılması da dahil

2.2. Sürdürülebilirliğin tüm AB politikalarında yaygınlaştırılması

2.2.1. Yeşil finans ve yatırımı gözetmek ve adil bir geçişi garanti altına almak

Avrupa Yeşil Mutabakatı tarafından belirlenen hedef düzeyini yakalamak için önemli ölçüde yatırımlara ihtiyaç bulunmaktadır. Komisyon, mevcut 2030 iklim ve enerji hedeflerine ulaşmak için, yıllık ek olarak 260 milyar Euro yatırım²⁷ gerekeceğini tahmin etmektedir ve bu rakam 2018 GSYH'nin²⁸ yaklaşık %1,5'ine tekabül etmektedir. Bu yatırım akışının zaman içinde sürdürülmesi gerekecektir. Yatırım hususundaki bu büyük zorluk hem kamu hem de özel sektörün harekete geçirilmesini gerektirmektedir.

Komisyon, ek finansman ihtiyaçlarını karşılamaya yardımcı olmak amacıyla **Sürdürülebilir Avrupa Yatırım Planı** sunacaktır. Bu plan, daha iyi yeşil yatırımlara olanak sağlayan bir çerçeve yaratmak için sürdürülebilir yatırımları desteklemeye yönelik finansman ile teklifleri bir araya getirecektir. Bununla birlikte, sürdürülebilir projelerden oluşan bir iletişim hattının hazırlanması da kritik önem taşıyacaktır. Teknik yardım ve danışmanlık hizmetleri, proje destekçilerinin projeleri belirleyip hazırlamalarına ve finansman kaynaklarına erişmelerine yardımcı olacaktır.

AB bütçesi burada kilit rol oynayacaktır. Komisyon, tüm AB programlarında iklimin dahil edilmesi için %25'lik bir oranı hedef olarak teklif etmiştir. AB bütçesi, gelir elde edilmesini sağlayarak da iklim hedeflerine ulaşılmasında katkıda bulunacaktır. Komisyon, üye devletler için, biri geri dönüştürülmemiş plastik ambalajlardan ortaya çıkan atıklar olmak üzere, yeni gelir kaynakları ("Own Resources") önermiştir. İkinci gelir kaynağı olarak AB Emisyon Ticareti Sistemi'ndeki açık artırmalardan elde edilen gelirin %20'sinin AB bütçesine tahsis edilmesi göz önüne alınabilir.

InvestEU fonunun en az %30'u iklim değişikliğiyle mücadeleye katkı sağlayacaktır. Buna ek olarak projeler, iklim, çevresel ve sosyal hedeflere yaptıkları katkının anlaşılması amacıyla sürdürülebilirlik sınamasına tabi tutulacaktır. InvestEU, üye devletlere ayrıca, örneğin kendi topraklarında ve bölgelerinde iklime ilişkin uyum politikası hedeflerine ulaşılması adına, AB bütçe garantisini kullanma seçeneği sunmaktadır. Aynı zamanda InvestEU, ulusal kalkınma bankaları ve kurumları ile AB politika hedeflerine ulaşmak için kendi faaliyetlerinin geniş kapsamlı olarak yeşillendirilmesini teşvik edebilecek iş birliklerini güçlendirmektedir.

Bununla birlikte, AB Emisyon Ticaret Sisteminin revizyonunun bir parçası olarak, AB'nin uzun vadeli bütçesi tarafından finanse edilmeyen İnovasyon ve Modernizasyon Fonlarının oynadığı rol, Komisyon tarafından gözden geçirilecektir. Bu gözden geçirme faaliyetiyle ulaşılması hedeflenen, bu fonların AB genelinde yenilikçi ve iklime zarar vermeyen çözümlerin uygulanmasındaki rollerini ve etkinliklerini güçlendirmek olacaktır. AB Emisyon Ticareti Sistemi'nin revizyonunda, adil geçişin finansmanının güçlendirilmesi amacıyla ödeneklerden gelen ek gelirlerin AB bütçesine tahsis edilmesi de değerlendirilecektir.

Komisyon, ayrıca Avrupa Yatırım Bankası Grubu (AYB), ulusal kalkınma bankaları ve kurumları ve bunların yanı sıra diğer uluslararası finans kuruluşlarıyla da çalışacaktır. AYB, 2025 yılına kadar iklim hedefini %25'ten %50'ye çıkararak ikiye katlama ve böylece Avrupa'nın iklim bankası olma hedefini belirlemiştir.

Sürdürülebilir Avrupa Yatırım Planı kapsamında Komisyon, kimseyi arkada bırakmamak adına Adil Geçiş Fonu da dahil olmak üzere bir Adil Geçiş Mekanizması teklif edecektir. Geçiş, sadece adil ve kapsayıcı bir şekilde yürütüldüğü takdirde başarılı olabilir. En savunmasız olanlar, iklim değişikliği ve çevresel bozulmanın zararlı etkilerine en çok maruz kalanlardır. Bununla beraber bu geçiş süreci; iş modellerinde, beceri gereksinimlerinde ve nispi fiyatlarda önemli yapısal değişikliklere sebep olacaktır. Vatandaşlar, bağlı oldukları sosyal ve coğrafi koşullara göre farklı şekillerde etkileneceklerdir. Tüm Üye

²⁷ Çağrı "Enerji Birliği ve İklim Eylemi sağlamak için birlik olmak - Başarılı bir temiz enerji geçişinin temellerini atma" COM (2019) 285

²⁸ Bunlar ihtiyatlı tahminlerdir, çünkü mesela örnek olarak iklim adaptasyonu veya biyoçeşitlilik gibi diğer çevresel sorunlar için gereken yatırımlar hesaba katılmamıştır. Ayrıca, bu tahminler eylemsizliğin ve adil geçişin sosyal maliyetlerini karşılamak için gereken kamu yatırımını da kapsam dışı tutmaktadır.

Devletler, bölgeler ve şehirler, geçişe aynı noktadan başlayamaz veya geçişe aynı ölçüde karşılık veremez. Bu zorluklar, tüm seviyelerde güçlü politik müdahaleleri gerektirmektedir.

Adil Geçiş Mekanizması, geçişten en çok etkilenen bölgelere ve sektörler odaklanacaktır; çünkü bu bölge ve sektörler fosil yakıtlara veya karbon yoğun süreçlere bağlıdır. Bu Mekanizma, gerekli özel ve kamu kaynaklarını güçlendirmek amacıyla AB bütçesi ve AYB grubunun finansman kaynaklarından yararlanacaktır. Verilecek destek, düşük karbon ve iklim dayanıklılığına yönelik faaliyetlere geçiş teşvik etmekle bağlantılı olacaktır. Bahsedilen destekler ayrıca, yeniden beceri kazanma programlarına, yeni ekonomik sektörlerdeki işlere veya enerji açısından verimli konutlara erişim sağlayarak geçişe karşı en savunmasız vatandaşları ve işçileri korumaya çalışacaktır. Komisyon, bölgesel geçiş planlarının hayata geçirilmesinde yardımcı olmak için Üye Devletler ve bölgelerle birlikte çalışacaktır.

Bu Mekanizma, AB programlarının doğrudan geçişle ilgili tüm diğer programlarından ve Avrupa Bölgesel Kalkınma Fonu ve Avrupa Sosyal Fonu+ gibi diğer fonlarından sağlanan katkıların yanı sıra bunlara ek olarak ayrıca hayata geçirilecektir.

Komisyon, geçişin uzun vadeli finansman ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla, Sürdürülebilir Avrupa Yatırım Planının bir parçası olarak ilgili paydaşlarla birlikte, harekete geçirilebilecek ek kaynakları ve bunu gerçekleştirmede yenilikçi yolları araştırmaya devam edecektir.

Sosyal açıdan adil geçişe olan ihtiyaç, AB ve ulusal düzeydeki politikalarda da yansıtılmalıdır. Bu, örneğin toplu taşıma yoluyla karbon fiyatlandırma politikalarından etkilenenlere, makul fiyatlı çözümler sağlamaya yönelik yatırımların yanı sıra, enerji yoksulluğunu ele almaya ve yeniden beceri kazandırmayı teşvik etmeye yönelik önlemleri içerir. İklim ve çevre politikalarının birbiriyle uyumu ve bunlara ilişkin bütüncül bir yaklaşım, çeşitli ulaştırma modlarının vergilendirilmesine ilişkin tartışmalarda ele alındığı gibi, bunların adil olarak algılanmasının sağlanmasında çoğu yerde gerekli olan ön koşullardır. Şirketler ve çalışanlarına yönelik aktif bir sosyal diyalog, değişimi öngörmeye ve başarılı bir şekilde yönetmeye yardımcı olacaktır. Avrupa Sömestri makroekonomik koordinasyon süreci, bu konulardaki ulusal politikaları destekleyecektir.

Özel sektör, yeşil geçişin finanse edilmesinde kilit öneme sahip olacaktır. Finans ve sermaye akışlarını yeşil yatırımlara yönlendirmek ve âtıl varlığa dönüşmesini engellemek için uzun vadeli sinyallere ihtiyaç duyulmaktadır. Komisyon, 2020'nin üçüncü çeyreğinde, bir dizi eyleme odaklanacak yenilenmiş bir sürdürülebilir finans stratejisi sunacaktır.

Bu strateji, ilk olarak sürdürülebilir yatırımın temellerini güçlendirecektir. Bunun için, özellikle Avrupa Parlamentosu ve Avrupa Konseyi'nin çevresel olarak sürdürülebilir faaliyetlerine yönelik tasnif yöntemi belirlemesi ve kabul etmesi gerekecektir. Birçok şirketin uzun vadeli kalkınma ve sürdürülebilirlik hususlarına kıyasla hala kısa vadeli finansal performansa fazla odaklanması sebebiyle, kurumsal yönetim çerçevesinde sürdürülebilirlik hususu daha üst seviyelerde dahil edilmelidir. Bununla birlikte, yatırımcıların yatırımlarının sürdürülebilirliği konusunda tam olarak bilgilendirilmesi için şirketlerin ve finans kuruluşlarının, iklim ve çevre verileriyle ilgili şeffaflıklarını artırmaları gerekecektir. Bu amaçla Komisyon, Finansal Olmayan Raporlama Direktifi'ni gözden geçirecektir. Çevresel risklerin ve bunları azaltma fırsatlarının uygun şekilde yönetilmesini sağlamak ve ilgili işlem maliyetlerini azaltmak amacıyla Komisyon, AB dahilinde ve uluslararası düzeyde standartlaştırılmış doğal sermaye muhasebesi uygulamaları geliştirmek için işletmeleri ve diğer paydaşları da destekleyecektir.

İkinci olarak, yatırımcılara ve şirketlere, sürdürülebilir yatırımları belirlemeleri kolaylaştırılarak ve güvenilir olmaları sağlanarak artan fırsatlar sağlanacaktır. Bu, perakende yatırım ürünleri için açık etiketlerle ve sürdürülebilir yatırımı en uygun şekilde kolaylaştıran bir AB yeşil tahvil standardı geliştirilerek yapılabilir.

Üçüncü olarak, iklimsel ve çevresel riskler yönetilecek ve finansal sisteme entegre edilecektir. Bununla kastedilen, bu tür risklerin AB ihtiyat çerçevesine daha iyi entegre edilmesi ve yeşil varlıklar için mevcut sermaye gereksinimlerinin uygunluğunun değerlendirilmesidir. Ayrıca, özellikle doğal afetlerden

kaynaklanan fiziksel risk ve hasar durumunda, finansal sistemimizin iklim ve çevresel risklere karşı dayanıklılığını artırmada nasıl yardımcı olabileceğini inceleyeceğiz.

2.2.2. Ulusal bütçelerin yeşillendirilmesi ve doğru fiyat sinyalleri gönderilmesi

Ulusal bütçeler geçiş sürecinde kilit role sahiptir. Yeşil bütçeleme araçlarının daha geniş kapsamlı kullanılması, kamu yatırımlarının, tüketimin ve vergilendirmenin yeşil önceliklere yönlendirilmesine ve zararlı sübvansiyonlardan uzaklaştırılmasına yardımcı olacaktır. Komisyon, yeşil bütçeleme uygulamalarını incelemek ve karşılaştırmak için Üye Devletlerle birlikte çalışacaktır. Böylelikle yıllık bütçelerin ve orta vadeli mali planların çevresel hususları ve riskleri ne ölçüde hesaba kattığı değerlendirilecek ve en iyi uygulamalardan dersler çıkarılacaktır. Avrupa ekonomik yönetim çerçevesinin gözden geçirilmesi, kamu maliyesinin kalitesi bağlamında yeşil kamu yatırımlarına bir referans içerecektir. Bu kapsamda AB mali yönetiminin nasıl iyileştirilebileceğine dair tartışmalar yapılacaktır. Tartışmadan çıkan sonuç, borcun sürdürülebilirliğine ilişkin risklere karşı önlemler alınmaya devam ederken, diğer yandan AB mali kuralları dahilinde yeşil yatırımların nasıl ele alınacağına dair gelecekteki olası adımların temelini oluşturacaktır.

İyi tasarlanmış vergi reformları, ekonomik büyümeyi ve iklim şoklarına karşı dayanıklılığı artırabilir ve daha adil bir toplum ile adil bir geçişte katkıda bulunabilir. Vergi reformları, doğru fiyat sinyalleri göndermek ve sürdürülebilir davranış için üreticiler, kullanıcılar ve tüketicilere yönelik doğru teşvikleri sağlamak suretiyle doğrudan bir rol oynar. Ulusal düzeyde Avrupa Yeşil Mutabakatı; geniş kapsamlı vergi reformları, fosil yakıtlara yönelik sübvansiyonların kaldırılması, vergi yükünün iş gücünden kirliliğe kaydırılması ve sosyal kaygıların göz önüne alınmasında gerekli bağlamı oluşturacaktır. Konsey'de tartışılmak üzere gündeme gelecek olan katma değer vergisi (KDV) oranlarına ilişkin, Komisyon'un güncel teklifinin hızlı bir şekilde kabul edilmesi gerekmektedir; böylece Üye Devletler organik meyve ve sebzeleri desteklemek gibi artan çevresel hedefleri yansıtmak için KDV oranlarını, hedeflerle aynı doğrultuda olacak şekilde düzenleyebilir.

Çevre ve enerjiye ilişkin Devlet yardımı yönergeleri dahil ilgili Devlet yardımı yönergelerinin değerlendirmeleri devam etmektedir. Yönerge kapsamında, 2021 yılına kadar Avrupa Yeşil Mutabakatı'nın politika hedefleri yansıtılacak ve 2050 yılına kadar iklim nötrlüğe uygun maliyetli bir geçişi destekleyecek şekilde yeniden gözden geçirilecek olup, fosil yakıtların, özellikle de en kirlenici olanların aşamalı olarak kaldırılmasını iç pazarda eşit şartlara sahip bir alan oluşturarak kolaylaştıracaktır. Bu revizyonlar, aynı zamanda temiz ürün kullanımının önünde duran piyasa engellerini dikkate almak için de bir fırsattır.

2.2.3. Araştırmaların harekete geçirilmesi ve inovasyonun teşviki

Yeni teknolojiler, sürdürülebilir çözümler ve yıkıcı inovasyonlar, Avrupa Yeşil Mutabakatı hedeflerine ulaşılması açısından kritik öneme sahiptir. Temiz teknolojilerdeki rekabetçi üstünlüğünü korumak için AB'nin, sektörler ve tek pazar genelinde, yeni teknolojilerin geniş ölçekli testi ve kurumlarını önemli ölçüde artırması ve yenilikçi yeni değer zincirleri oluşturması gerekmektedir. Bu zorluk, Üye Devletlerin bireysel kapasitelerinin de ötesindedir. Ufuk Avrupa (Horizon Europe), diğer AB programlarıyla sinerji içinde çalışmalar yürüterek ulusal kamu ve özel yatırımların geliştirilmesinde öncü rol oynayacaktır. Ufuk Avrupa bütçesinin en az %35'i, iklime yönelik yeni çözümleri finanse etmede kullanılacak olup bu çözümler Yeşil Mutabakat hedefleriyle ilgilidir.

Ufuk Avrupa programı kapsamında mevcut tüm araçlar, ihtiyaç duyulan araştırma ve inovasyon çalışmalarını destekleyecektir. Dört «Yeşil Mutabakat Misyonu», iklim değişikliğine uyum, okyanuslar, şehirler ve toprak gibi konularda büyük ölçekli değişiklikler yapılmasında yardımcı olacaktır. Bu misyonlar, bölgeler ve vatandaşlar da dahil her alandan paydaşları bir araya getirecektir. Sanayi sektörü ve Üye Devletler ile yapılan ortaklıklar aracılığıyla, bataryalar, temiz hidrojen, düşük karbonlu çelik üretimi, döngüsel biyo-bazlı sektörler ve inşa edilmiş çevre de dahil olmak üzere, ulaştırma alanındaki araştırma ve inovasyonlar desteklenecektir. Avrupa İnovasyon ve Teknoloji Enstitüsü tarafından yürütülen bilgi ve inovasyon toplulukları; yüksek öğretim kurumları, araştırma kuruluşları ve şirketler arasında, iklim

değişikliği, sürdürülebilir enerji, gelecek için gıda ve akıllı, çevre dostu ve entegre kentsel ulaşım konularında iş birliğini teşvik etmeye devam edecektir. Avrupa İnovasyon Konseyi, küresel pazarlarda hızla ölçeklenebilen, çığır açan Yeşil Anlaşma inovasyonu gerçekleştirebilmeleri için yüksek potansiyelli start-up'lara ve KOBİ'lere, finansman, öz sermaye yatırımı ve iş hızlandırma hizmetleri tahsis edecektir.

Geleneksel yaklaşımlar yeterli olmayacaktır. Deneyin ön planda tutulduğu ve sektörler arası çalışmaya vurgu yapan AB'nin araştırma ve inovasyon ajandası, Yeşil Mutabakatın amaçlarına ulaşmada, gerekli sistematik yaklaşıma sahip olacaktır. Ufuk Avrupa programı ayrıca, bölgesel bazda toplulukları, toplumsal çekme ve teknolojik itmeyi birleştirecek girişimlerle daha sürdürülebilir bir gelecek için çalışmaya teşvik edecektir.

Veri odaklı inovasyonun merkezinde, erişilebilir ve birlikte-çalışabilir veri yer alır. Bu veri, dijital altyapı (ör. süper bilgisayarlar, bulut bilişim, ultra hızlı ağlar) ve yapay zekâ çözümleriyle birleşince, kanıta dayalı karar almayı kolaylaştırır ve çevresel zorlukları anlama ve bunları aşma kapasitesini genişletir. Komisyon, ekolojik geçişi desteklemek için dijital dönüşümün tüm faydalarını ortaya çıkarmaya yönelik çalışmaları destekleyecektir. İlk öncelik, AB'nin çevresel felaketleri tahmin etme ve yönetme yeteneğini artırmak olacaktır. Bunu gerçekleştirmek amacıyla Komisyon, Dünya'nın çok yüksek hassasiyetli dijital modelini geliştirmek için Avrupa'nın bilimsel ve sanayi mükemmelliğini bir araya getirecektir.

2.2.4. Eğitim ve öğretimin etkinleştirilmesi

Okullar, eğitim kurumları ve üniversiteler, başarılı bir geçiş için gereken değişiklikler konusunda öğrenciler, ebeveynler ve daha geniş toplum kesimleriyle etkileşim kurmada iyi bir konumda bulunmaktadır. Komisyon, iklim değişikliği ve sürdürülebilir kalkınma ile ilgili bilgi, beceri ve tutumların geliştirilmesine ve değerlendirilmesine yardımcı olmak amacıyla bir Avrupa yeterlilik çerçevesi hazırlayacaktır. Ayrıca destek materyalleri sağlanacak ve AB öğretmen eğitimi programları ağlarında bulunan iyi uygulamaların paylaşımını kolaylaştıracaktır.

Komisyon, okul binaları ve operasyonların daha sürdürülebilir yapılması amacıyla Üye Devletlere yeni mali kaynaklar sağlamak için çalışmaktadır. Komisyon, Avrupa Yatırım Bankası ile iş birliğini güçlendirmiş ve 2020'de okul altyapısı için 3 milyar Avroluk yatırım sağlamak amacıyla yapısal fonlar ile yeni finansal araçlar arasında daha güçlü bağlantılar oluşturmuştur.

Ekolojik geçişin faydalarından yararlanabilmek için proaktif şekilde yeniden beceri kazandırılması ve mevcut becerilerin geliştirilmesi gereklidir. Teklif edilen Avrupa Sosyal Fonu+, gerileyen sektörlerden büyüyen sektörlerle geçilmesi ve yeni süreçlere uyum sağlanması açısından, Avrupa işgücünün ihtiyaç duyduğu becerileri edinmesinde önemli rol oynayacaktır. Yeşil ekonomide istihdam edilebilirliği artırmak amacıyla, AB Beceri Ajandası ve Gençlik Garantisi programları güncellenecektir.

2.2.5. Yeşil yemin: 'zarar verme'

Sürdürülebilir bir geleceğe doğru başarılı şekilde adil bir geçiş yapılması için tüm AB eylem ve politikaları birbirine uyumlu olmalıdır. Komisyon'un daha iyi regülasyon araçları, bunun için sağlam bir temel oluşturmaktadır. Halkla yapılan görüş alışverişlerine, çevresel, toplumsal ve ekonomik etkilere ve KOBİ'lerin nasıl etkilendiğine dair yapılan incelemeler ile inovasyonun nasıl desteklendiğine veya engellendiğine ilişkin analizlere dayanan etki değerlendirmeleri, Yeşil Mutabakatın hedefleri doğrultusunda, en düşük maliyetle, verimli politika seçimleri yapılmasına katkıda bulunmaktadır. Değerlendirmeler kapsamında ayrıca, mevcut mevzuat ve yeni öncelikler arasındaki uyum sistematik olarak incelenmektedir.

Komisyon, mevcut mevzuattaki uyumsuzlukları belirlemek ve çözüme kavuşturmak amacıyla, paydaşları, mevzuata basitlik kazandırmak ve sorunları tespit etmek üzere mevcut platformları²⁹ kullanmaya davet etmektedir. Komisyon, Avrupa Yeşil Mutabakatı için değerlendirmeler, etki değerlendirmeleri ve yasama teklifleri hazırlanması aşamasında bu önerileri dikkate alacaktır.

²⁹ 'Söyleyin - Yükü Hafifletin' web sitesi: <https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/lightenload>

Bununla birlikte, daha iyi regülasyon politikasına yönelik yapılan çalışmalara ek olarak, Komisyon, **daha iyi düzenleme kılavuzlarının ve destek araçlarının, sürdürülebilirlik ve inovasyon konularını ele alınma şeklini iyileştirecektir.** Bununla amaçlanan, tüm Yeşil Mutabakat girişimlerinin hedeflerine en etkili ve en kolay şekilde ulaşmasını ve diğer tüm AB girişimlerinin «zarar verme» yeminine sadık kalmasını sağlamaktır. Bu amaçla, tüm yasama teklifleri ve yetki devrine dayanan tasarruflar ilişkisindeki açıklayıcı notlar, her bir girişimin bu ilkeyi nasıl desteklediğini açıklayan özel bir bölüm içerecektir.

3. KÜRESEL BİR LİDER OLARAK AB

İklim değişikliği ve çevresel bozulmanın yol açtığı küresel zorluklar, küresel çapta bir müdahaleyi gerektirmektedir. AB; çevre, iklim ve enerjiye ilişkin yüksek hedef düzeyli politikalarını dünya çapında teşvik etmeye ve hayata geçirmeye devam edecektir. Daha sürdürülebilir kalkınmanın teşvik edilmesi üzere, başkalarını da paylarına düşen sorumluluğu üstlenmeleri için ikna etmeye ve desteklemeye odaklanan daha güçlü bir «yeşil mutabakat diplomasisi» geliştirecektir. AB, güvenilir bir örnek teşkil ederek ve girişimlerini diplomasi, ticaret politikası, kalkınma desteği ve diğer dış politikaları ile destekleyerek etkili bir savunucu olabilir. Komisyon ile Yüksek Temsilci; Birleşmiş Milletler, G7, G20, Dünya Ticaret Örgütü ve diğer ilgili uluslararası forumlar dahil hem ikili hem de çok taraflı tüm diplomatik kanalları harekete geçirmek üzere Üye Devletlerle yakın iş birliği içinde çalışacaktır.

AB, iklim değişikliğiyle mücadelede Paris Anlaşması'nın vazgeçilmez ve çok taraflı bir çerçeve olarak kalmasını sağlamaya devam edecektir. AB'nin küresel emisyonlardaki payı düşerken, diğer bölgelerin de benzer eylemler belirleyip artan oranda çaba göstermesi, küresel iklim sorununun anlamlı bir şekilde ele alınması bakımından kritik olacaktır. İklimle ilişkin belirlenecek hedef düzeyi konusundaki tartışmalar, Paris Anlaşması'nın ilerleme durumu değerlendirmesi ve güncellenmeye ilişkin hükümleri doğrultusunda, önümüzdeki aylarda yoğunlaşacaktır. 2020'de Glasgow'da düzenlenecek Taraflar Konferansı, 2023'teki küresel durum değerlendirme çalışmasından önce önemli bir dönüm noktası olacaktır. Konferans kapsamında, uzun vadeli hedeflere yönelik bir ilerleme durumu değerlendirmesi yapılacaktır. Küresel çapta hedef düzeyi seviyesinin şu anki hâliyle yetersiz olduğu açıktır³⁰. AB; ortak çabayı artırmak ve ulusal olarak belirlenen katkıları gözden geçirip hayata geçirmelerine ve hedef düzeyi yüksek uzun vadeli stratejiler geliştirmelerine yardımcı olmak amacıyla, tüm paydaşlarla daha yoğun bir şekilde ilgilenecektir. Bu, 2. bölümde özetlendiği üzere, AB'nin de kendi artan hedef düzeyi üzerine inşa edilecektir.

Buna paralel olarak, AB, paydaş ülkelerle kurduğu ikili ilişkileri güçlendirecek ve gerektiğinde inovasyona yönelik ilişkiler kuracaktır. AB, küresel sera gazı emisyonlarının %80'inden sorumlu olan G20 ekonomileriyle ilişkilerine devam edecektir. Uluslararası ortaklarca yürütülen iklim eylemlerinde hedefi yükseltmek için, farklı bağlamları ve yerel ihtiyaçları yansıtan, bölgeye özel —örneğin mevcut ve gelecekteki büyük emisyon yayıcılar için, en az gelişmiş ülkeler için ve gelişmekte olan küçük ada devletleri için olmak üzere— coğrafi stratejiler gerektirmektedir. AB ayrıca, iklim eylemine yönelik ekonomik teşvikler oluşturulmasında, kilit bir araç olarak **uluslararası karbon piyasaları oluşturmak için küresel ortaklarla birlikte çalışmaktadır.**

AB, özellikle yakın komşularını desteklemeye özen gösterecektir. Avrupa'nın ekolojik geçişi; ancak AB'nin yakın komşuları da etkin adımlar atarsa tam şekilde etkili olabilir. Batı Balkanlara yönelik yeşil ajanda üzerinde çalışmalar sürmektedir. Komisyon ve Yüksek Temsilci, Doğu Ülkeleri Ortaklığı dahilinde ve Güneydeki Komşularıyla, çevre, enerji ve iklimle yönelik kurulacak güçlü ortaklıklar da öngörmektedir.

Pekin ve Leipzig **2020 AB-Çin zirveleri**, özellikle Kunming Biyoçeşitlilik Konferansı ve Glasgow'daki Taraflar Konferansı öncesinde, AB ile Çin arasında iklim ve çevre konularında mevcut ortaklığın güçlendirilmesi açısından bir fırsat olacaktır.

Aynı şekilde, yakında çıkacak olan Afrika ile Kapsamlı Strateji ve Afrika Birliği ile AB arasındaki 2020 zirvesi, iklim ve çevre konularını iki kıta arası ilişkilerde kilit unsurlar haline getirmelidir. Özellikle,

³⁰ Birleşmiş Milletler Çevre emisyon açığı raporu 2019

sürdürülebilir yatırım ve istihdam için Afrika-Avrupa İttifakı, sürdürülebilir enerji ve gıda sistemleri ve akıllı şehirler konularına da odaklanarak, Afrika'nın yeşil ve döngüsel bir ekonomiye doğru hızla ilerleme kaydetme potansiyelini ortaya çıkarmaya çalışacaktır. AB, sürdürülebilir ve temiz enerjinin yaygınlaştırılması ve ticareti için Afrika ile olan ilişkisini güçlendirecektir. Örneğin temiz pişirme için yenilenebilir enerji ve enerji verimliliği ile karbon emisyonu için gerekli azaltım sağlanmakta olup Afrika'nın enerjiye erişim açığının kapatılmasında kilit rol oynamaktadır. AB, yaban hayatı korumak ve yerel nüfusa yeşil sektörlerde fırsatlar sunmak için korunan alanlar ağı oluşturarak, biyoçeşitlilik kaybı ile mücadele edilmesi amacıyla, "NaturAfrica" girişimini başlatacaktır.

Daha genel olarak, **AB, özellikle Latin Amerika, Karayipler, Asya ve Pasifik'te olmak üzere, yeşil ittifakların, Afrika ve diğer ortak ülkeler ve bölgelerle ilişkilerinin bir parçası olmasını sağlamak için diplomatik ve finansal araçlarını kullanacaktır.**

AB, ayrıca, mevcut girişimleri güçlendirmeli ve iklim ve çevreye ilişkin ortak hususlarda üçüncü ülkelerle etkileşimde bulunmalıdır. Bu, G20 taahhütleri doğrultusunda küresel fosil yakıt sübvansiyonlarının sona erdirilmesine, çok taraflı kurumların fosil yakıt altyapılarına finansmanının aşamalı olarak kaldırılmasına, sürdürülebilir finansmanın güçlendirilmesine, tüm yeni kömür santrali inşalarının aşamalı olarak durdurulmasına ve metan emisyonlarının azaltılmasına yönelik eylemleri içerebilir.

AB, ayrıca, küresel iklim ve çevresel zorlukların önemli bir tehdit çarpanı ve istikrarsızlık kaynağı olduğunun da farkındadır. Ekolojik geçiş; küresel ekonomik, ticari ve güvenlik çıkarları da dahil, jeopolitiği yeniden şekillendirecektir. Bu, bazı ülke ve toplumlar açısından zorluklar yaratacaktır. AB, bu zorlukların, çatışmaya, gıda güvensizliğine, nüfusların yerinden edilmesine ve zorunlu göçe sebebiyet vermesini önlemek amacıyla, iklim ve çevresel dayanıklılığı artırmak için tüm ortaklarla birlikte çalışacak ve küresel olarak adil bir geçiş destekleyecektir. İklimle ilişkin politik çıkarımlar, Ortak Güvenlik ve Savunma Politikası bağlamında da olmak üzere, AB'nin dış işlerle ilgili konulara ilişkin fikir ve eylemlerinin ayrılmaz bir parçası haline gelmelidir.

Ticaret politikası AB'nin ekolojik geçişini destekleyebilir. Ticaret politikası, iklim ve çevresel eylem konusunda ticaret ortaklarıyla etkileşim kurmak için bir platform olarak hizmet vermektedir. AB ticaret anlaşmalarında sürdürülebilirliğe yönelik taahhütler, özellikle de iklim değişikliği ile mücadelenin güçlendirilmesi bağlamında sürekli olarak güçlendirilmiştir. Komisyon, ayrıca, AB ticaret anlaşmalarının sürdürülebilir kalkınma taahhütlerinin uygulanma ve yürütme çabalarını artırmakta olup bu çabalar, bir Ticaret Uygulama Sorumlusu'nun atanmasıyla daha da geliştirilecektir. İklim değişikliği konusunda, AB'nin en son anlaşmalarının tümü, tarafların Paris Anlaşmasını onaylama ve etkin şekilde uygulama noktasında bağlayıcı taahhütler içermektedir. Komisyon, Paris Anlaşmasına saygı gösterilmesi hususunu, gelecekteki tüm kapsamlı ticaret anlaşmalarında önemli bir unsur haline getirilmesini teklif edecektir. AB'nin ticaret politikası, yeşil ürün ve hizmetlere ilişkin ticareti ve yatırımı kolaylaştırmakta olup iklim dostu kamu alımlarını teşvik etmektedir. Ticaret politikasının aynı zamanda, AB ekonomisinin yeşil geçiş için ihtiyaç duyduğu hammaddelerde çarpık olmayan ve adil ticaret ile yatırımı sağlaması gerekir. Bu, yasadışı ağaç kesimi gibi zararlı uygulamaların ele alınmasında yardımcı olabilir, düzenleyici iş birliğini artırabilir, AB standartlarını teşvik edebilir ve yenilenebilir enerji sektöründeki tarife dışı engelleri kaldırabilir. Avrupa pazarına giren tüm kimyasallar, materyaller, gıda maddeleri ve diğer ürünler, ilgili AB düzenlemelerine ve standartlarına tam şekilde uygun olmalıdır. AB, ortaklarını, AB kuralları kadar iddialı benzer kurallar tasarlamaya teşvik etmek amacıyla, «yeşil» düzenleme konusundaki uzmanlığını kullanmalı, böylece bu ülkelerde ticareti kolaylaştırmalı ve çevre korumasını ve iklim değişikliğinin etkilerinin azaltımını geliştirmelidir.

Dünyanın en büyük tek pazarı olan AB, küresel değer zincirlerini ilgilendiren standartları belirleyebilir. Komisyon, sürdürülebilir büyüme için yeni standartlar üzerinde çalışmaya ve ekonomik ağırlığını, AB'nin çevre ve iklim hedefleri ile uyumlu uluslararası standartları şekillendirmek için kullanmaya devam edecektir. Komisyon, çevresel mal ve hizmetlerin ikili ve çok taraflı forumlarda ticaretini kolaylaştırmaya ve sürdürülebilir ürünler için açık ve çekici olan AB ve küresel pazarları

desteklemeye yönelik çalışmalar gerçekleştirecektir. AB'nin kaynak güvenliğini ve stratejik hammaddelere güvenilir erişimini sağlamak için küresel ortaklarla birlikte çalışacaktır.

AB'nin uluslararası iş birliği ve ortaklık politikası, geçişi gerçekleştirmek için hem kamu hem de özel fonların yönlendirilmesine yardımcı olmaya devam etmelidir. AB ve Üye Devletler, kalkınma yardımında dünyanın önde gelen bağışçıları olmaya devam ederken dünyanın kamu iklim finansmanının da %40'ından fazlasını sağlamaktadır. Kamu fonları yeterli olmayacağından, AB ve Üye Devletleri, özel finansmanı harekete geçirerek finansman açığını kapatmak üzere ortaklarla birlikte çalışmak için desteklerini koordine edecektir. Komisyonun Komşuluk, Kalkınma ve Uluslararası İş Birliği Aracı teklifinde, Komisyon bütçesinin %25'inin iklim ile ilgili hedeflere tahsis edilmesi teklif edilmiştir. Komisyon, ayrıca, ulusal kamu mali kaynaklarının yatırım ortamını iyileştirmeye ve özel sektörden katkılar elde etmeye yönelik taahhüdünü destekleyecektir. Bu çalışmalara, finansman teminatları ve karma finansman gibi araçlar yoluyla sürdürülebilir kalkınma için yatırımların risklerinin azaltılma fırsatlarının eşlik etmesi gerekecektir.

AB, uluslararası yatırımcıları harekete geçirmek için küresel sürdürülebilir büyümeyi destekleyen bir finansal sistem kurma çalışmalarında da ön saflarda olmaya devam edecektir. AB, sınıflandırmalar, kamuoyunun aydınlatılması, standartlar ve etiketler gibi çevresel olarak sürdürülebilir finans girişimleriyle ilgili çalışmaları koordine etmek amacıyla, yakın zamanda kurulan Uluslararası Sürdürülebilir Finans Platformu'nun faaliyetlerine ek olarak bu doğrultuda çalışmalar gerçekleştirecektir. Komisyon, ayrıca, diğer uluslararası platformlarda, özellikle G7 ve G20 kapsamında tartışmalar yapılmasını teşvik edecektir.

4. BİRLİKTE HAREKETE GEÇME ZAMANI: AVRUPA İKLİM PAKTI

Halkın ve tüm paydaşların katılımı ve kararlılığı, Avrupa Yeşil Mutabakatı'nın başarıya ulaşması bakımından son derece önemlidir. Son dönemdeki siyasi olaylar göstermektedir ki oyun-değiştirici politikalar, yalnızca halkın tüm süreçlere dahil olması halinde işe yaramaktadır. İnsanlar iş bulmak, evlerini ısıtmak, geçimlerini sağlamak konusunda endişeliler; eğer Yeşil Mutabakatın başarılı olması ve kalıcı bir değişim sağlaması isteniyorsa, AB kurumları bu insanlara kulak vermelidir. Vatandaşlar, geçişin itici gücüdür ve öyle de kalmalıdır.

Komisyon, 2020 yılı Mart ayına kadar, iklim eyleminde halkla bağlantıya geçmenin üç yoluna odaklanmak için bir Avrupa İklim Pakti başlatacaktır. İlk olarak Komisyon, bilgi paylaşımını ve ilham almayı teşvik edecek; iklim değişikliği ve çevresel bozulma tehdidi ve zorluğu ile bunlara nasıl karşı konulacağı konusunda kamuoyu algısı yaratılmasını sağlayacaktır. Bunun için Komisyon, kendi bünyesinde devam etmekte olan vatandaş diyalogları modeline benzer şekilde Üye Devletler'deki etkinlikler de dahil, birden fazla kanal ve araç kullanacaktır. İkinci olarak, insanların fikirlerini ve yaratıcılıklarını ifade edebilecekleri ve hem bireysel hem de kolektif düzeyde iddialı eylemler üzerinde birlikte çalışabilecekleri hem gerçek hem de sanal alanlar olmalıdır. Katılımcıların, belli iklim eylem hedeflerine kendilerini adanmaları teşvik edilecektir. Üçüncü olarak, Komisyon, iklim değişikliği ve çevre koruma konusundaki halk hareketlerine imkân sağlamak amacıyla kapasite geliştirmeye yönelik çalışmalar yapacaktır. Bilgi, rehberlik ve eğitim modülleri, iyi uygulamaların paylaşılmasına yardımcı olabilir. Komisyon, yeşil geçişin Avrupa'nın geleceğine dair tartışmalarda öne çıkmasını sağlayacaktır.

İklim Pakti, Komisyon'un AB genelinde devam eden vatandaş diyalogları ve vatandaş meclisleri serisi ve sosyal diyalog komitelerinin rolü üzerine inşa edilecektir. Pakt kapsamında enerji toplulukları da dahil, bölgesel ve yerel toplulukları güçlendirmek için çalışmalara devam edilecektir. Uyum politikasının kentsel boyutu güçlendirilecek ve teklif edilen Avrupa Kentsel Girişimi, sürdürülebilir kentsel gelişim stratejileri geliştirmeye yönelik fırsatların en iyi şekilde kullanılmasında katkıda bulunmak amacıyla şehirlere yardım sağlayacaktır. AB Belediye Başkanları Sözleşmesi, merkezi bir güç olmaya devam edecektir. Komisyon, iklim ve enerji politikaları konusunda iddialı vaatlerde bulunmak isteyen şehirlere ve bölgelere yardım sağlamaya devam etmek için bu sözleşme taraflarıyla birlikte çalışacaktır. Bu sözleşme, yerel olarak değişimin nasıl uygulanacağına dair iyi uygulamaların paylaşılmasında, önemli bir platform olmaya devam edecektir.

Komisyon, ayrıca, bir kurum ve bir işveren olarak da çevresel etkisini azaltma arzusunda. 2020 yılında Komisyon, Yeşil Mutabakatın hedeflerini uygulamak ve 2030 yılına kadar iklim nötr olmak amacıyla kapsamlı bir eylem planı sunacaktır. Komisyon, AB'nin diğer tüm kurum, kuruluş ve ajanslarını, kendisiyle çalışma ve yüksek hedeflere sahip benzer iddialı tedbirler ortaya atma çağrısında bulunmaktadır.

İklim Paketi'na ek olarak Komisyon ve Üye Devletler, Avrupa Yeşil Mutabakatı için mevcut tüm planlama araçlarının uyumlu şekilde kullanılmasını sağlamak amacıyla çalışmalıdır. Bunlardan en önemlileri, ulusal enerji ve iklim planları ile ortak tarım politikasının uygulanmasına yönelik teklif edilen stratejik ulusal planlardır. Komisyon, amaca uygun olmalarını ve Üye Devletlerin bunları etkin şekilde uygulamalarını sağlayacak ve uygun olduğu şekilde Avrupa Sömestiri gibi araçları kullanacaktır.

Avrupa fonları, kırsal kalkınmaya ilişkin olanlar da dahil olmak üzere, kırsal alanların döngüsel ve biyo-ekonomideki fırsatlardan yararlanmasına yardımcı olacaktır. Komisyon, bu hususu kırsal alanlara yönelik uzun vadeli vizyonunda yansıtacaktır. Komisyon, en dıştaki bölgelerin, iklim değişikliğine ve doğal afetlere karşı savunmasızlıkları ile biyoçeşitlilik ve yenilenebilir enerji gibi sahip oldukları benzersiz varlıklarını da göz önüne alarak bu bölgelerin oynayacağı role, Yeşil Mutabakat kapsamında özel bir önem verecektir. Komisyon, tüm AB adalarında temiz enerjiye geçişi hızlandırmaya yönelik uzun vadeli bir çerçeve geliştirmek amacıyla, AB Adaları için Temiz Enerji Girişimi üzerine çalışmalarını ilerletecektir.

Komisyon ve Üye Devletler, ayrıca, politikalar ve mevzuatın etkin şekilde yürütülmesini ve uygulanmasını sağlamalıdır. Çevresel uygulama incelemesi, her bir Üye Devletteki durumun tespit edilmesinde kritik bir rol oynayacaktır. Komisyon, ayrıca, Avrupa'nın çevresel hedeflerine bağlı kalınmasını sağlamak için yeni bir izleme mekanizması içeren, Avrupa Yeşil Mutabakatı'nı tamamlayıcı nitelikte yeni bir çevresel eylem programı sunacaktır. Bununla birlikte Komisyon, Avrupa Yeşil Mutabakatı'nın tüm hedeflerinin ilerleme durumunu izlemek için bir performans değerlendirme tablosunu faaliyete geçirecektir.

Komisyon, **çevre üzerindeki etkilerle ilgili kararların meşruluğu konusunda endişeleri olan vatandaşlar ile STK'lara yönelik olarak AB düzeyinde idari ve adli incelemeye erişimi** geliştirmek amacıyla, Aarhus Sözleşmesinin revize edilmesi hususunu değerlendirecektir. Komisyon, ayrıca, vatandaşlar ve STK'ların, tüm Üye Devletlerin ulusal mahkemeleri önünde adalete erişimlerini iyileştirmek için harekete geçecektir. Komisyon, aynı zamanda, AB'nin, Üye Devletlerinin ve uluslararası toplumun, çevresel suçlarla mücadele çabalarını artırmaya yönelik eylemlerini de teşvik edecektir.

Avrupa Yeşil Mutabakatı, AB için yeni bir büyüme stratejisini hayata geçirmektedir. Avrupa Yeşil Mutabakatı, AB'nin, iklim değişikliği ve çevresel bozulmanın oluşturduğu zorluklara yanıt veren, mevcut ve gelecek nesillerin yaşam kalitesini artıran, adil ve refah bir topluma geçişini desteklemektedir. Komisyon, Avrupa Parlamentosu ve Avrupa Konseyi'ni, Avrupa Yeşil Mutabakatı'nı onaylamaya ve bu belgenin içerdiği tedbirlere tam şekilde ağırlık vermeye davet etmektedir.